

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Tuaregové

Adéla Miklíková

Holešov 2013

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor SOČ: 5. Geologie, geografie

Tuaregové

Tuareg

Autor:	Adéla Miklíková
Ročník studia:	VIII. osmiletého studia
Studijní obor:	Všeobecný
Škola:	Gymnázium Ladislava Jaroše Holešov 769 01 Holešov
Konzultant:	Mgr. Kateřina Slezáková

Holešov 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou práci vypracovala samostatně pouze za použití literatury, softwaru a médií uvedených v příloženém seznamu a postup při zpracování a dalším nakládání s prací je v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění.

V Holešově dne 7. března 2013, podpis:

Poděkování

Nejvíce bych chtěla poděkovat panu Mgr. Karlu Zahradníkovi za to, že mi v primě představil úžasný svět plný úžasných věcí a dobrodružství spojené s vědou obecně. Potom mojí milované sestře Veronice, která byla ochotna překládat z českého do francouzského jazyka a mému příteli Honzovi za podporu a dobré rady. Nemohu zapomenout na Romanu Kratochvílovou, která mi dala kontakty na své známé a umožnila mi tedy mou práci obohatit.

ANOTACE

Tato práce je zaměřena na detailní zpracování problému v severní Africe v chudé oblasti Sahelu jež obývají jak místní Malijci, Nigerijci, Libyjci tak i kočovní Tuaregové. Jejich střety s vládami, boji o část financí pramenící z Uranu, vůlí k vytvoření nového státu jsem se zabývala v druhé části mé práce.

Pracovala jsem také na shrnutí jejich kulturních i historických kořenů, které zdůvodňují některé jejich kroky, smýšlení i postoje k věci.

Vytvořila jsem mapy území pro jednotlivé období a zhodnotila jsem jejich vývoj.

Kontaktovala jsem autorku webu www.tuaregove.cz . Romanu Kratochvílovou, která mi dala kontakty na tři Tuaregy, s nimiž jsem mohla komunikovat. S těmito jsem navázala kontakt a poté sepsala jejich reakce na aktuální dění v Mali.

Klíčová slova: Tuaregové; Mali; Nigérie; Sahel; Sahara; ozbrojený konflikt; boje; Aqmi; marginalizace; uran; kočovníci; etnikum; francouzská kolonie; Islám; Ifoghasové; Imghad.

ANOTACE

This thesis work concentrates on detailed study of major problems of North Africa in the poor region of Sahel, which is inhabited by local Malians, Nigerians and Libyans, as well as the ethnic Tuareg. Their conflicts with the governments, struggle against terrorist groups, fight for part of the finance springing from uranium deposits, and their will to create a new state will be dealt with in the second part of my work.

I have also paid attention to summarising their cultural and historical roots, which explain their steps, way of thinking, and attitude towards some issues.

I have compiled maps of their lands for individual seasons and evaluated their development.

In Autumn 2012 I attempted to contact Tuareg groups from various places in North Africa and in Europe, where the majority live in exile.

Key words: Tuaregs; Mali; Niger; Sahel; Sahara; armn conflict; struggle; Aqmi; marginalization; uranium; nomads; ethnicity; french colony; Islam; Ifoghas; Imghad.

Obsah

1	Úvod	8
1.1	Cíle	8
1.2	Předpoklady	8
2	Kdo jsou Tuaregové	9
2.1	Tuaregové jako odloučený národ	9
2.2	Kulturní bohatství	11
2.3	Život v poušti	15
3	Problémy v severní Africe	18
3.1	Nástin souvislostí nepokojů	18
3.2	Hlavy státu	19
4	Konflikty Tuaregů v Mali –<i>Boj o přežití</i>	21
4.1	První konflikty Tuaregů v Mali od osamostatnění, 1990–1996	21
4.2	Stát Mali	21
4.3	Aktéři konfliktu	22
4.3.1	Stát Mali	22
4.3.2	Tuaréžská hnutí v Mali	22
4.4	Předmět konfliktu	23
4.5	Průběh konfliktu	24
5	Konflikty Tuaregů v Nigeru	26
5.1	První konflikty Tuaregů v Nigeru, 1990-1996	26
5.2	Stát Niger	26
5.3	Aktéři konfliktu	27
5.3.1	Stát	27
5.3.2	Tuaréžská hnutí v Nigeru	28
5.3.3	Předmět konfliktu	28
5.3.4	Průběh konfliktu	29
6	Novodobé konflikty Tuaregů v Mali I. - <i>Boj o rozvoj oblasti</i>	30
6.1	Novodobý konflikt z roku 2006	30
6.2	Aktéři konfliktu	30
6.2.1	Nová hnutí Tuaregů v Mali	30
6.3	Předmět konfliktu	30
6.4	Průběh konfliktu	30
7	Novodobé konflikty Tuaregů v Nigeru	33
7.1	Novodobý konflikt z roku 2006	33
7.2	Aktéři konfliktu	33
7.2.1	Nejnovější hnutí v Nigeru	33

7.3	Předmět konfliktu	33
7.4	Průběh konfliktu	33
8	Novodobé konflikty Tuaregů v Mali II. -	
	<i>Boj o Azawad</i>	35
8.1	Druhý novodobý konflikt Tuaregů v Mali, od roku 2012	35
8.2	Aktéři konfliktu	35
	8.2.1 Nejnovější hnutí v Mali	35
8.3	Předmět konfliktu	37
8.4	Průběh konfliktu	38
9	Geografické mapy oblasti s místy bojů	46
10	Novodobé konflikty Tuaregů v Mali III. –	
	<i>Islamisté zcela převzali vládu</i>	51
10.1	Pokračování konfliktu z roku 2012, dohodnutí OSN s Francií ohledně intervence	51
10.2	V Mali propukla válka	52
11	Reakce samotných Tuaregů	54
	11.1 Otázky	54
	11.2 Reakce	55
12	Diskuze	65
13	Slovníček pojmů	67
	Použitá literatura	69

1 Úvod

Tato práce bude zjišťovat komplexní pohled na národ Tuaregů, kteří obývají území dnešních saharských států, jako jsou Mali, Niger, Alžírsko, Libye a Burkina Faso. Komplexní proto, aby hlavní problém práce – boje Tuaregů s jejich vládami – nebyl zkreslený jedním úhlem pohledu a mediálním tlakem. Chování Tuaregů totiž není neodůvodněné. Vychází z jejich historie, kultury a tradic, ale i z prostředí a možností, které mají, nebo které jsou jim odpírány.

Hlavní část práce se bude zabývat jak konflikty Tuaregů v Nigeru a Mali v minulosti, tak konflikty, které se obnovily a jsou aktuální.

1.1 Cíle

Cílem mé práce bude shromáždit literární podklady ze všech dostupných zdrojů a sepsat je do přehledné a srozumitelné formy, aby čtenář získal ucelenou představu o této komunitě a o jejich problémech s okolním světem. Chtěla bych nalézt internetové články, knihy a v neposlední řadě časopisy se články o Tuarezích.

Dalším cílem bude navázání kontaktu s nějakými Tuaregy přes komunikační sítě (facebook, apd) nebo přes email.

1.2 Předpoklady

Díky tomu, že jsou problémy v Mali a Nigeru aktuální, předpokládám, že bude hodně dostupných internetových článků na toto téma. Knižních titulů očekávám o tomto zajímavém etniku dosti, i když spíše staršího data. Časopisů s vědeckou tematikou je v archivu místní knihovny dosti, ale bude obtížné v nich nějaké informace najít.

2 Kdo jsou Tuaregové

2.1 Tuaregové jako odloučený národ

Tuaregové. Národ zahalený tajemstvím a velkou neznámou pro mnoho lidí nejen v Evropě, ale i ve světě. Abychom pochopili tyto osamoceně pouštní lidi s jejich vzdorem a rebeliemi, musíme nejdříve zjistit, kdo jsou. Dozvědět se o jejich historii, zvycích, tradicích a kultuře, protože to vše ovlivňuje člověka, jeho přítomnost i budoucnost.

Issalan assistan

Zprávy přicházejí s otázkami – když se neptáš, nic se nedovíš

Tuaréžské přísloví

Ve světě jsou známí obecně pod pojmem Tuaregové, což pravděpodobně pochází z arabského slova Targi (obyvatel oblasti Targa), ale sami si říkají Kel Tamašek (lidé, kteří mluví jazykem tamašek), nebo Imuhar, Imušar či Imužaren, což jsou různé místní varianty¹.

Jako obrovská skupina kočovných kmenů obývají oblast centrální Sahary, tedy severní a západní Afriku s oblastmi jak Sahelu, tak i pouště. Národ sám patří k etnické skupině Berberů, kteří začali osidlovat Afriku 7000 let př.n.l.² Berberský bělošský původ je odlišuje od ostatních Afrických národů, takže se vždy dali dobře rozeznat. Přesto vlivem asimilace s ostatními lokálními etniky po celé severní Africe, dává většině Tuaregů vzhled míšenců.

Tuarega krom výrazně světlejší barvy kůže, štíhlé postavy a havraních vlasů odlišuje i fakt, že bývají dosti vysocí a modré oči, tak nezapadající v Africe, nejsou ojedinělé. Jakoby se přizpůsobili svým milovaným vznešeným velbloudům³.

Počet obyvatel tohoto kočovného národa čítá mezi 1–1,5 miliónem osob. Důvod nejasností pochází z přirozenosti Tuaregů kočovat a přemisťovat se z území na území, z jednoho státu do druhého státu, což způsobuje nemožnost přesného sčítání.

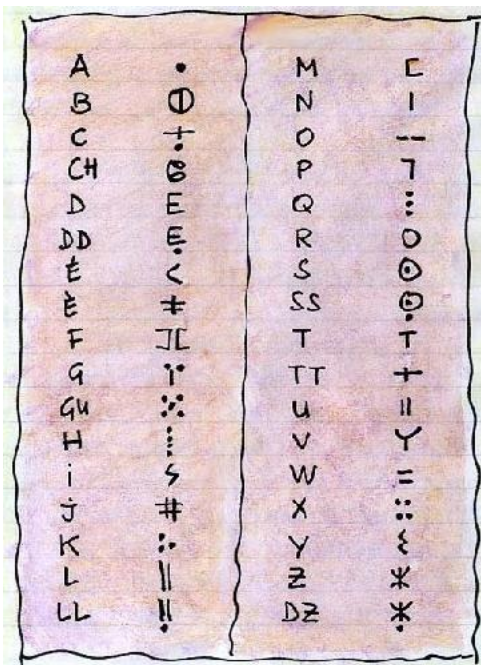
Jako kočovníci se Tuaregové žijí pastevectvím, obchodem a v minulosti převáděním karavan přes Saharu, či vybíráním mýtného na karavanních cestách. V posledních letech

¹KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Lidé a Země. Mladá Fronta, 2010, roč. 12, č. 10.

²Q&A: Tuareg unrest [online]. United Kingdom, 2007 [cit. 2012-09-19]. Dostupné z: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/6982266.stm>

³VÁVRA, Jaroslav R. Africké cesty. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1955

si usedlí Tuaregové přivydělávají průvodcovstvím⁴, ⁵.

Obrázek 1: Písmo tifinar. Z <http://members.virtualtourist.com>

Po prvním, letmém pohledu se zdají být Tuaregové zahálčiví a mohli bychom je snadno odsoudit k pyšné bídě, kterou trpí. Opak je ale pravdou. Obrovské rozlohy, které obývají, čas kdy putují a shání obživu, je v takové pustině, jakou Sahara je, velmi náročná. A do toho opravdu vysoké teploty, kdy v poledne se nedá dělat prakticky nic. Tuaregové proto odpočívají v průběhu dne a pak když je cokoliv třeba, pracují velmi čile a se zápalem i přes vysoké teploty⁶, ⁷.

Tuaregové neznají vděčnost. Když něco chtějí, tak to buď dostanou, nebo odejdou uraženě pryč. Ze strany Tuaregů k Evrpanům je to téměř až využívání. Je to jejich přirozenost a vyplývá z nehostinného prostředí, ve kterém žijí. Toto ale neplatí pro Tuaregy mezi sebou. V kruhu rodiny a kmene si pomáhají opravdu hodně⁸, ⁹.

⁴ADAMS, David. Niger – The Land of Fear. David Adams Films [online]. 2012 [cit. 2012-10-01]. Dostupné z: <http://www.davidadamsfilms.com.au/projects/journeys/niger>

⁵BARTOŠKA, Jiří a Miroslav DONUTIL. Na cestě po malijském Sahelu. Česká televize [online]. 2007 [cit. 2012-10-01]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1185966822-na-cestech/207562260120031-na-cestech-po-malijskem-sahelu>

⁶KAMAN, Juraj. Lidé a Země: Amazigh. Mladá Fronta, 2008, roč. 56, č. 9.

⁷VÁVRA, Jaroslav R. Africké cesty. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1955

⁸LHOTE, Henri. Objevy v Tasíli. 1. vyd. Praha: Mladá Fronta, 1962, 208 s. ISBN 270030697X

⁹HAGLUND, Johnny. Tuareg Nomads with Camels in Sand Dunes of Sahara Desert, Arabkou. [online]. [cit. 2012-09-25]. Dostupné z: <http://www.allposters.com.au/-sp/>

2.2 Kulturní bohatství

Etnická příslušnost k Berberům jim dala možnost používat jazyk tamašek, který dnes využívají jako jediný z národů Berberů (tudíž tento jazyk nikdo jiný na světě nepoužívá). Pokud potřebují psát, jsou to často jen krátké zprávy, pro něž používají své jednoduché písmo tifinar¹⁰.

Před Tuaregy nemá poušť žádná tajemství.

Tuaréžské přísloví

Obrázek 2: Karavana velbloudů v ergu. Z <http://www.allposters.com.au>

Jednou z nejdůležitějších věcí pro dospělého Tuarega a jeho dobrou pověst je jeho šátek na hlavě, neboli tagelmust. Ten nosí muži uvázaný tak, aby šly vidět jen oči. Uvázaný turban dostávají chlapečci při dovršení dospělosti. Typická barva pro tento dlouhý pruh

[Tuareg-Nomads-with-Camels-in-Sand-Dunes-of-Sahara-Desert-Arakou-posters_i4228342_.htm](http://www.allposters.com.au/Tuareg-Nomads-with-Camels-in-Sand-Dunes-of-Sahara-Desert-Arakou-posters_i4228342_.htm)

¹⁰Tamasheq and Tifinagh. Virtual Tourist [online]. [cit. 2012-10-10]. Dostupné z: <http://members.virtualtourist.com/m/tt/402df>

látky je indigová (Alešo), která se dokonce dostává do kůže, takže Tuaregové byli dlouho nazýváni modrými lidmi¹¹, což byl další znak, který je odlišoval od ostatních národů a pomyslně je vylučoval.

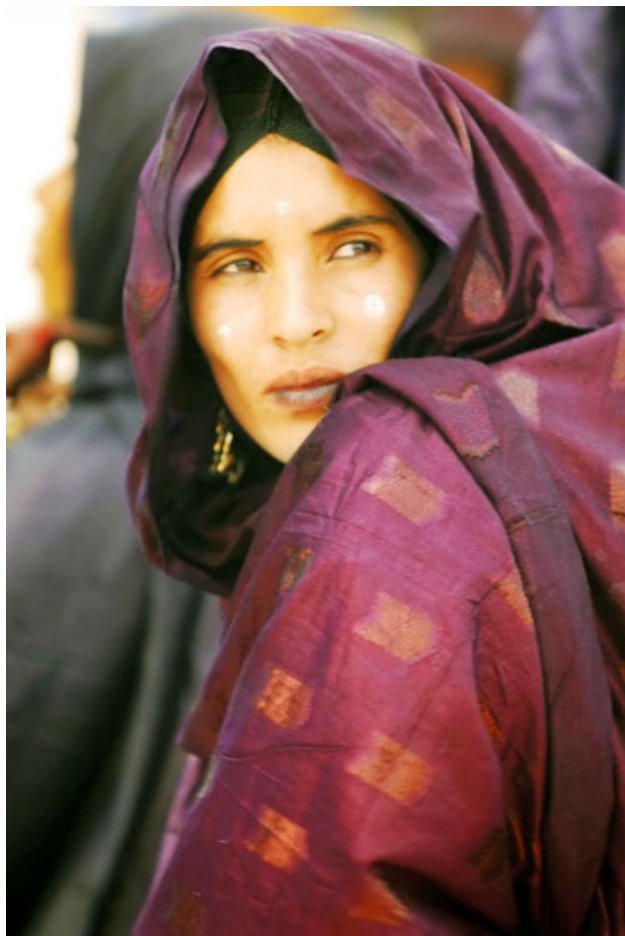
Obrázek 3: Tuareg s indigovým tagelmustem a odhalenou tváří. Z <http://en.wikibooks.org>

Vyznání Tuaregů je přes všechnu jejich lásku k poušti a přírodě Islám. Přesto jsou to muslimové dosti umírnění, kdy zásady islámu kombinují s rituály a prvky přírodního náboženství. Na rozdíl od jiných islámských kultur jsou monogamní a žena si nikdy nezahaluje tvář¹², to pouze muži, a žena má stejné postavení, jako její protějšek. Dokonce natolik, že příslušnost a postavení jedince se odvozuje od matky¹³.

¹¹Tuaregové: Oblékání a móda. In: [online]. [cit. 2012-09-24]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/spolecnost/oblekani-a-moda.html>

¹²KAMAN, Juraj. Lidé a Země: Amazigh. Mladá Fronta, 2008, roč. 56, č. 9.

¹³KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Lidé a Země. Mladá Fronta, 2010, roč. 12, č. 10.

Obrázek 4: Tuarežská nezahalená žena. <http://jinfeibao8844.com>

Jelikož poušť je jednotvárná, Tuaregové mají rádi umění, hudbu a komunikaci. Dokonce vznikla skupina Tinariwen, kterou všichni lidé všech generací milují. Skupina se na Sahaře natolik proslavila, že prorazila i za hranice Afriky, a v roce 2012 vyhráli cenu Grammy za nejlepší hudební album.

Časté jsou také návštěvy, kdy se schází rodina, přátelé, známí, pije se čaj a horlivě se debatuje. S tím také souvisí jejich soudržnost a organizovanost. Rodina je na prvním místě, navzájem si pomáhá, protože v poušti by nikdo bez vzájemné pomoci, dobré organizace a kmenové soudržnosti nepřežil.

Velice důležitou věcí je tetování. Především u žen, kdy se zdobí čelo, brada, tváře, ruce, nohy i krk. Tetování slouží proti uhranutí, nemocem a někteří i tvrdí, že léčí. Když člověk tato tetování umí číst, může se dokonce dozvědět, zdali je žena provdaná, z jaké sociální vrstvy je a mnoho dalších informací. Častým tetováním je M na čele, jež má být proti uhranutí.

Obrázek 5: Tuarežské ženské tetování. <http://www.fotocommunity.com>

Dalším aspektem Tuarežského života je příprava a pití čaje. V poušti, kde teplota po západu slunce velmi rychle klesá, někdy až k bodu mrazu, je nápoj, který v chladnu zahřeje a ve dne zchladí, dobrým prostředkem k sociálnímu kontaktu. Je pro ně výrazem úcty a pohostinnosti. Tuaregové si dávají velmi záležet už na samotné přípravě. Tento čajový obřad je velmi zdlouhavý a Tuaregové si u jeho přípravy rádi povídají. Přípravu čaje může obstarat jak muž, tak i žena.

Obrázek 6: Čajový obřad. Z klipu Tinariwen-Iswegh Attay

Zelený čaj se začne ohřívat s vodou v kovové konvice přímo na uhlících. Jakmile voda začne vřít, může se přidat silná marocká máta Nana a hodně cukru. Marockou mátu využívají hlavně na severu Sahary. Jižněji se máta přidává až do třetího nálevu. Vše se ještě trochu prohřeje na uhlících. Poté se čaj nalévá z vysoka do nízkých sklenic a z nich se opětovně čaj z výšky přelije zpět do konvice. Vše se opakuje asi desetkrát. Přelévání se provádí pro správné promísení všech složek. Někdy se stane, že čaj vychladne při přelévání a tak se může vrátit na uhlíky a ohřát¹⁴, ¹⁵, ¹⁶.

2.3 Život v poušti

Tuaregové nejdříve žili pouze v severní Africe, ale v 11. století je Arabové zatlačili víc na jih, do Sahary. Zde chovali skot, obchodovali a chránili karavany na cestách. Ty někdy ale z nouze přepadali. Jejich území bylo nakonec rozděleno Francií pod státy Niger, Mali, Alžírsko a Libye. Největší část populace žije v Nigeru, kdy 750 000 Tuaregů žije v pohoří Aïr s centrem v městě Agadez. V Mali žije 500 000 Tuaregů v pohoří Kídal, Timbuktu a

¹⁴Tuarežský čaj. [Http://www.tuaregove.cz](http://www.tuaregove.cz) [online]. 22.8.2009 [cit. 2012-10-10]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/gastronomie/tuarezsky-caj.html>

¹⁵GWIN, Peter. Ztracení vládci Sahary. National Geographic: Česko. 2011, č. 9, s. 36-53.

¹⁶Tuareg: čajová delikatesa drsných kočovníků. The Epoch Times [online]. 15.1.2011 [cit. 2012-10-10]. Dostupné z: <http://www.velkaepocha.sk/2011011515986/Tuareg-cajova-delikatesa-drsnych-kocovniku.html>

Azawakh. Timbuktu je stará Tuarežská oáza, kde se střetávaly karavany při svých poutích. Od 10. století zde vznikalo město, které je dnes turisticky velmi oblíbené, protože patří mezi největší města v Mali. Dokonce je jedním ze 7 svatých měst Islámu ¹⁷.

V Alžírsku žije v pohoří Hoggar a Tassili přibližně 50 000 lidí. Nejmenší část populace žije na území Libye v oblasti Fezzán a v Burkině Faso.

Obrázek 7: Mapa oblasti, kde žijí Tuaregové. National Geographic: Tuareg map. 1:20 000 000. 2011 č.9

Aman íman - voda je život

Tuarežské přísloví

Naskýtá se přirozeně otázka, jak mohou v této oblasti, která je jednou z nejvíce nehostinných na světě, přežít. Je to velmi obtížné a náročné, protože vody i potravy je zde

¹⁷Starobylé Timbuktu a brána do Sahary. In: Asmat: cestování [online]. [cit. 2012-09-28]. Dostupné z: <http://www.asmat.cz/scripts/clanek.php?Clanek=179-starobyle-timbuktu-a-brana-do-sahary>

málo, ale Tuaregové jsou skromní a nechtějí se vzdát své volnosti. Proto využívají všeho, co mají k dispozici. Ze zabitých zvířat se zužitkuje vše, spodní vodou ze studní se šetří a využívají se jezírka vody v horách jménem gelty.

Obrázek 8: Tuarežské obydlí. <http://filmyonder.blogspot.cz>

Žijí ve skromných, kožených stanech, které se snadno přemísťují, dobře poskytují stín, když je přes den horko, úspěšně chrání své majitele v písečné bouři a poskytují v chladné noci teplo.

3 Problémy v severní Africe

3.1 Nástin souvislostí nepokojů

Na začátku 20. století byl národ Tuaregů poslední západoafrický národ, který si Francie podrobila a rozdělila pod státy Niger, Mali, Alžírsko, Libye a Burkina Faso. Nejdříve si státy Tuaregů moc nevšímały a oni státu rovněž, ale když nastala sucha, Tuaregové se přiblížili k městům a vesnicím a postupně se usazovali. Taky se začali ptát vlád, proč jim nepřispívá částí peněz z velkých zásob uranu, který se těží na tuarézském území¹⁸.

Tuarézští vzbouřenci v 90. letech bojovali proti nigerijské vládě pro tento cíl. Tehdy je vyzbrojil Kaddáfí, který je vyzýval, aby odešli do Libye, kde jim prý pomůže bojovat za jejich práva. Mnoho jich toho tehdy využilo a po odchodu zjistili, že je libyjský diktátor jen využívá. Museli bojovat v Libanonu, nebo v bojích Libye proti Čadu. Tento vztah plný lži nebyl ale jednostranný. Tuaregové tehdy využívali Kaddáfího pro pašování zbraní z Nigeru a Mali, aby mohli bojovat proti svým vládám. Později byl s vládami podepsán mír, ale na jejich situaci se nic nezměnilo¹⁹.

O mnoho desetiletí později, v roce 2007 proběhlo jednání mezi Francií a Nigerem o uranu, kdy těžba by udělala z Nigérie jednoho z největších producentů uranu na světě. Díky uranu měli povolení pátrat na území Tuaregů mnohé cizí společnosti. Díky povolení vlády na prohledávání pouště měli možnost se zde ukrýt pašeráci drog a odnož al-Káidy ze severu Afriky. Země, jako jedna z nejchudších na světě odmítala investovat do oblasti Tuaregů jinak, tak se Tuaregové vzbouřili znovu. Nigerijská vláda toho využila a dala společní Tuaregů s pašeráky a teroristy za důvod k bojům.

Přestože jsou Tuaregové velice dobře organizovaní a navzájem si pomáhají, tak jsou mezi nimi samotnými časté neshody. ”Mezi Tuaregy jsou neustálé neshody. Je to naše prokletí.” (Tuarézský vzbouřenec ve článku pro National Geographic).

Na začátku roku 2011 začalo v severní Africe Arabské jaro. Rebelové a vzbouřenci mnohých států začali svrhávat diktátorské režimy svých zemí. Vše začalo v Egyptě, pokračovalo přes Tunis k Libyi. Zde, nejvyšší autorita státu a diktátor, Muammar Kaddáfí, nabízel Tuaregům v Mali a Nigeru dobré peníze za to, že budou bojovat za jeho režim v Libyi. Pro peníze pár Tuaregů skutečně odešlo^{20, 21}.

¹⁸KAMAN, Juraj. Lidé a Země: Amazigh. Mladá Fronta, 2008, roč. 56, č. 9.

¹⁹GWIN, Peter. Ztracení vládci Sahary. National Geographic: Česko. 2011, č. 9, s. 36-53.

²⁰GWIN, Peter. Ztracení vládci Sahary. National Geographic: Česko. 2011, č. 9, s. 36-53.

²¹Arabian spring. In: UCDP: Encyclopedia [online]. Uppsala Universitet, 2011 [cit. 2012-10-11]. Dostupné z: <http://www.ucdp.uu.se/gpdatabase/info/Background/%20narrative/%20arabian/%20spring.pdf>

3.2 Hlavy státu

Jelikož situace v Mali i Nigeru byla od své dekolonizace v 60. letech dosti složitá, v čele se vystřídalo mnoho lidí s různými postoji. Naneštěstí pro Evropana s velmi podobnými jmény a proto bych je chtěla v tomto bodu trochu shrnout pro lepší přehlednost na dalších stranách.

Hlavy státu v Mali

Modibo Keita – Byl jediným prezidentem Federace Mali, která krátce existovala po dekolonizaci v 60. letech na dnešním území Segenalů a Mali. Poté byl prvním prezidentem nezávislého státu Mali. Jeho silná protikolonialistická a socialistická politika přivedla zemi do hospodářské krize.

Moussa Traoré – Provedl na konci 60. let vojenský puč. Armáda tehdy slibovala, že moc si ponechá pouze dočasně, poté ale více jak 20 let byl u moci jen režim jedné strany ovládaný vojenskou juntou. Traorého režim padl až v březnu roku 1991 po dalším vojenském převratu. Nikdo tehdy neočekával velkou změnu, ale tento puč nasměroval Mali k demokracii.

Amadou Toumani Touré – Vedl tehdy v 90. letech puč. Stal se dočasnou hlavou státu, jak slíbil. Když proběhlo referendum a prezidentské volby byl zvolen Alpha Oumar Konaré.

Alpha Oumar Konaré – Byl velký zastánce demokracie. Založil v 90. letech ADEMA (Aliance za demokracii v Mali). Byl dvakrát zvolen prezidentem. Potřetí kandidovat nemohl.

Amadou Toumani Touré – Byl demokraticky zvolen prezidentem v roce 2002 a jím byl až do státního vojenského převratu 21. března 2012, kteří vedli státní vojáci nespokojení s tím, jak probíhají boje proti Tuaregům, islamistům i teroristům. V zemi zavládl zmatek.

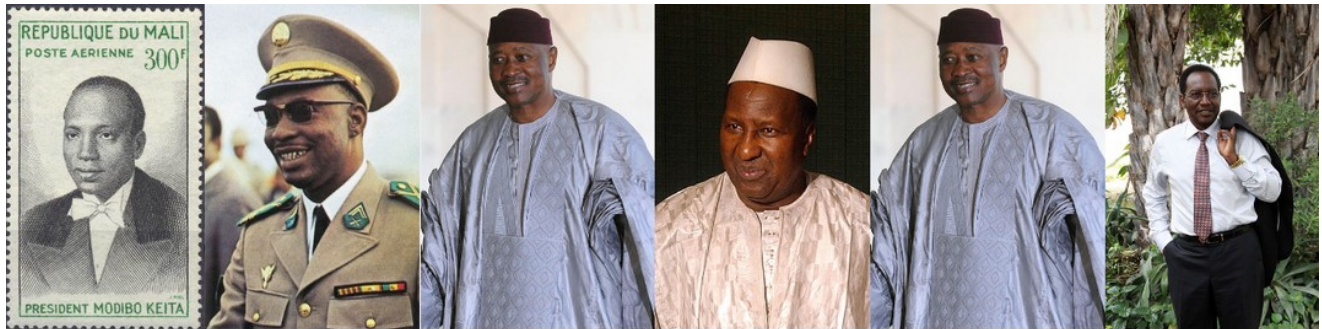
Amadou Sanago – Vedl puč na jaře roku 2012.

Dioncounda Traoré – Prozatímní prezident Mali²², ²³, ²⁴.

²²History of Mali. (2013, March 1). In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Retrieved 17:35, March 3, 2013, from: http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=History_of_Mali&oldid=541607884

²³List of heads of government of Mali. (2013, February 26). In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Retrieved 17:38, March 3, 2013, from http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=List_of_heads_of_government_of_Mali&oldid=540547048

²⁴Politics of Mali. (2013, February 25). In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Retrieved 17:39, March 3, 2013, from http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Politics_of_Mali&oldid=540185968

Modibo Keita Moussa Traoré Amadou Toumani Alpha Oumar Amadou Toumani Dioncounda
Touré Konaré Touré Traoré

Obrázek 9: Prezidenti Mali

Hlavy státu v Nigeru

Hamani Diori – První prezident po dekolonizaci na Francii státu Niger. Jeho tvrdý režim jedné strany byl svržen v roce 1974 vojenským pučem.

Seyni Kountché – Jeho vláda vojenské junty trvala až do jeho smrti v roce 1987. Po něm nastoupil člověk z jeho řed.

Ali Saibou – Chtěl zavést nový řád, ale v 90. letech byl donucen studenty a vzbouřenci přistoupit na demokratický systém.

André Salifou – Prezident v období přechodné vlády.

Ibrahim Bare Maïnassara – Vedl na konci 90. let vojenský převrat.

Daouda Malam Wanke – Vedl převrat v roce 1999. Stal se prezidentem v čele přechodné vlády. Jak slíbil tak předal úřad demokraticky zvolenému nástupci.

Tandja Mamadou – Demokraticky zvolený prezident. Stál v čele úřadu do vojenského převratu a nastolení junty v roce 2010. Poté v roce 2011 proběhla demokratická volba prezidenta.

Mahamadou Issoufou – Současný prezident Nigeru²⁵, ²⁶, ²⁷.

²⁵Niger. (2013, March 1). In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Retrieved 18:59, March 3, 2013, from <http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Niger&oldid=541543301>

²⁶Hamani Diori. (2013, February 22). In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Retrieved 18:59, March 3, 2013, from http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Hamani_Diori&oldid=539703043

²⁷List of heads of state of Niger. (2013, February 25). In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Retrieved 19:02, March 3, 2013, from http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=List_of_heads_of_state_of_Niger&oldid=540247567

4 Konflikty Tuaregů v Mali –*Boj o přežití*

4.1 První konflikty Tuaregů v Mali od osamostatnění, 1990–1996

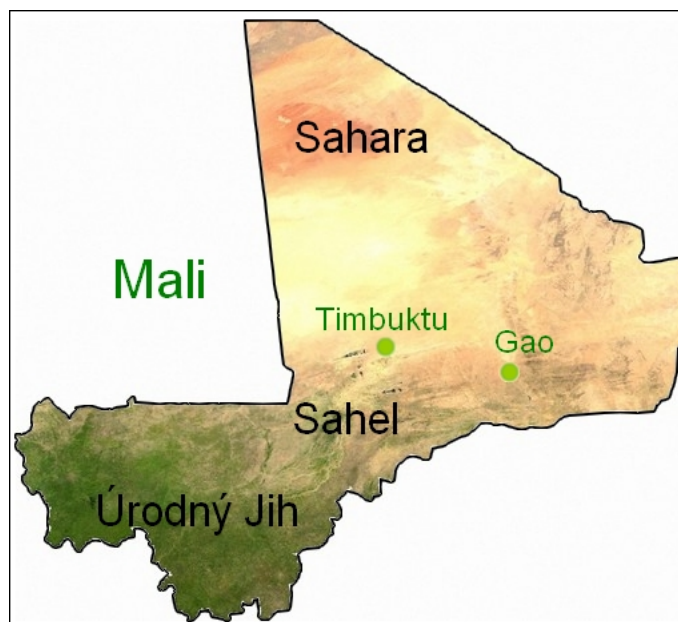
Pár let po dekolonizaci v Africe v roce 1960, kdy byla vyhlášena samostatnost Mali na Francii, se Tuaregové začali bouřit proti využívání jejich území pro těžbu, ze které pro ně nakonec nic neplyne. Z části to vyplývá z jejich historického postavení bohatých obchodníků a pastevců, kteří se nikdy nepodřizovali nikomu. Jen sami sobě. Tento konflikt je ryze vnitrostátní a vnější aktéři do něj nezasahovali ²⁸.

4.2 Stát Mali

Republika Mali je jednou z nejchudších zemí na světě. Hrubý domácí produkt na hlavu byl v roce 2010 odhadován na 1 200 amerických dolarů, což z ní dělá dvacátou nejchudší zemi na světě. Ekonomicky je Mali závislá na těžbě zlata a vývozu zemědělských produktů, hlavně bavlny. Takže se uživit je obtížné i ve více hojných jižních částech Mali, proto Tuaregové, kteří žijí v chudé poušti, mají jen málo zdrojů příjmů. Většina obyvatel Mali se živí zemědělstvím a lovem ryb, menší část pak tvoří pastevcí. 90% obyvatelstva vyznává islám, a jak už jsem zmiňovala, Tuaregové jsou také muslimové, ale vyznávají umírněnější formu islámu ²⁹.

²⁸Mali. UCDP: Conflict Encyclopedia [online]. Uppsala Universitet [cit. 2012-09-24]. Dostupné z: http://www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=103®ionSelect=1-Northern_Africa

²⁹CIA Factbook. 2011. Mali. (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ml.html>)

Obrázek 10: Satelitní mapa Mali, vlastní zpracování, mapa z maps.google.cz

4.3 Aktéři konfliktu

4.3.1 Stát Mali

Na počátku 90. let byl svržen vojenský režim Moussy Traorého. Nová demokraticky zvolená vláda chtěla konflikty řešit spíše mírovými smlouvami, než jen vojenskou silou.

Mali je rozmanitou zemí s mnoha etniky. Tuaregové s Araby, kteří vyvolali první povstání, tvoří jen malou část obyvatelstva této země. Přesto na severu Mali, kde se konflikt odehrával, byli nejpočetnější menšinou. Vojenské síly Mali byly tehdy špatně vybaveny, nebyly cvičeny pro boj v poušti a navíc byly rozděleny na dva tábory. Na ty, kteří podporovali demokracii a na ty, kteří ji odmítali ³⁰.

4.3.2 Tuaréžská hnutí v Mali

Všechny povstalecké skupiny nejdříve požadovaly zavedení federace, aby tak byla napravena dosavadní marginalizace severu. ARLA a jiné hnutí sice na počátku svého působení chtěly nezávislost severu na zbytku Mali, ale později od této myšlenky upustily.

MPA (Mouvement Populaire de l'Azawad)

³⁰STIXOVÁ, Markéta. Ozbrojené konflikty po skončení studené války v severní a subsaharské Africe. Moravský Krumlov, 2011. Diplomová práce. Masarykova univerzita, fakulta sociálních studií. Vedoucí práce doc. PhDr. Zdeněk Kríž, Ph.D.

Hnutí vzniklo v Libyi v roce 1988 pod vedením Iyada Ag Ghaliho. Původně se Tuaregové z Mali a Nigeru organizovali v jednom hnutí a to Mouvement Touareg de Libération de l'Adrar et de Azawad. Právě v roce 1988 ale došlo k oddělení malijských Tuaregů a vytvoření MPLA.³¹ Jeho členy byli výhradně Tuaregové z provincie Kidal. Tato skupina chtěla autonomii severu. MPA zahájila povstání svým útokem na vězení v Menace s cílem osvobodit nigerské Tuaregy.

ARLA (Armée Révolutionnaire pour la Libération de l'Azawad)

Další tuaregská skupina vzniklá odštěpením z MPA v roce 1991. Jejím vůdcem byl Abdourahmane ag Galla. Kromě vlády bojovala také s MPA, která ji v roce 1994 porazila. Požadovala na počátku nezávislost^{32, 33}.

MFUA (Mouvement et Fronts Unifiés de l'Azawad)

MFUA je organizací, která zastřešovala výše zmíněná hnutí (MPA,ARLA a další arabské hnutí). Pod záštitou MFUA pak tyto jednaly s vládou Mali. MFUA vznikla v prosinci 1991 pod záštitou Alžírsko^{34, 35}.

4.4 Předmět konfliktu

Prvotním problémem a tedy i nejzákladnějším ze všech je rozdílnost severu a jihu Mali. Jih, více úrodný a více zalidněný proti pustinnému severu, na který zasahuje z převážné většiny Sahara. Sever obývají Tuaregové s Araby, kterým se nelíbila dlouhodobá marginalizace, zavedení hranic a zákonů, které odmítli (ze své přirozenosti) dodržovat.

Po osamostatnění Mali a nástupu prezidenta Keity byl sever označen jako neužitečný a Tuaregové byli nuceni se usadit. To byl jeden z důvodů, proč vzniklo později brutálně

³¹HUMPHREYS, Macartan a Habaye ag MOHAMED. SENEGAL AND MALI [online]. Columbia University in the city of New York, 2003 [cit. 2012-10-11]. Dostupné z: http://www.columbia.edu/~mh2245/papers1/sen_mali.pdf

³²KIVIMÄKI, Timo. Integrated approach to security in Northern Mali. Helsinki: CTS-Conflict Transformation Service, 2001. ISBN 95-253-9700-9. Dostupné z: <http://www.conflicttransform.net/Netframe.htm>

³³POULTON, Robin a Ibrahim ag YOUSOUF. A peace of Timbuktu: democratic governance, development and African peacemaking. New York: United Nations, 1998. xxi, 366 p. ISBN 92-904-5125-4. Dostupné z: http://www.unidir.org/bdd/fiche-ouvrage.php?ref_ouvrage=92-9045-125-4-en

³⁴KIVIMÄKI, Timo. Integrated approach to security in Northern Mali. Helsinki: CTS-Conflict Transformation Service, 2001. ISBN 95-253-9700-9. Dostupné z: <http://www.conflicttransform.net/Netframe.htm>

³⁵STIXOVÁ, Markéta. Ozbrojené konflikty po skončení studené války v severní a subsaharské Africe. Moravský Krumlov, 2011. Diplomová práce. Masarykova univerzita, fakulta sociálních studií. Vedoucí práce doc. PhDr. Zdeněk Kříž, Ph.D.

potlačené povstání v roce 1964. Po potlačení povstání marginalizace ještě zesílila. Tuaregové s Araby neměli žádné zástupce ve vládě, armádě či ministerstvu. Do této oblasti neproudily žádné finance. Marginalizace dosáhla vrcholu v obdobích sucha v 70. a 80. letech. Tuaregové, kteří se vraceli z exilu v Libyi, kde bojovali pro Kaddáfího, nebo v ropném průmyslu, neměli práci.

Všechny tyto problémy v konečném měřítku způsobily recesi a z ní poté povstání^{36, 37}.

4.5 Průběh konfliktu

Začátkem povstání byl v roce 1990 útok na vězení ve městě Menaka. Po tomto útoku vláda rozpoutala vlnu násilí, které nebylo určeno jen na Tuaregy, ale zasáhlo i civilisty. Díky velkému násilí se na stranu povstalců připojilo mnoho obyvatel severu a tím se celý konflikt vyhrotil ještě více. Jelikož vládní jednotky utrpěly porážky, mezinárodní tlak dožadoval usmíření, proběhly první jednání o míru. Dva měsíce po tomto aktu příměří byl svržen vojenský režim prezidenta Moussy Traorého a prozatímní vláda neuznala mírovou dohodu. Přesto dvě místa ve vládě patřila vzbouřencům z hnutí Tuaregů.

Díky neuznanému míru pokračovaly boje dál, i když v menší intenzitě. Další mírový pakt se uzavřel až v roce 1992. O rok později došlo k bojům i v rámci skupin^{38, 39, 40, 41}.

Mezi Tuaregy jsou stále neshody. Je to naše prokletí.

Tuareg pro článek National Geographic

³⁶KIVIMÄKI, Timo. Integrated approach to security in Northern Mali. Helsinki: CTS-Conflict Transformation Service, 2001. ISBN 95-253-9700-9. Dostupné z: <http://www.conflicttransform.net/Netframe.htm>

³⁷STIXOVÁ, Markéta. Ozbrojené konflikty po skončení studené války v severní a subsaharské Africe. Moravský Krumlov, 2011. Diplomová práce. Masarykova univerzita, fakulta sociálních studií. Vedoucí práce doc. PhDr. Zdeněk Kříž, Ph.D.

³⁸POULTON, Robin a Ibrahim ag YOUSOUF. A peace of Timbuktu: democratic governance, development and African peacemaking. New York: United Nations, 1998. xxi, 366 p. ISBN 92-904-5125-4. Dostupné z: http://www.unidir.org/bdd/fiche-ouvrage.php?ref_ouvrage=92-9045-125-4-en

³⁹KIVIMÄKI, Timo. Integrated approach to security in Northern Mali. Helsinki: CTS-Conflict Transformation Service, 2001. ISBN 95-253-9700-9. Dostupné z: <http://www.conflicttransform.net/Netframe.htm>

⁴⁰STIXOVÁ, Markéta. Ozbrojené konflikty po skončení studené války v severní a subsaharské Africe. Moravský Krumlov, 2011. Diplomová práce. Masarykova univerzita, fakulta sociálních studií. Vedoucí práce doc. PhDr. Zdeněk Kříž, Ph.D.

⁴¹Ministry of Foreign Affairs of Japan [online]. [cit. 2012-09-28]. Dostupné z: <http://www.mofa.go.jp/policy/un/disarmament/weapon/effort.html>

Obrázek 11: Flame of peace, spalování zbraní. Z <http://www.mofa.go.jp>

Další léta bojovali nekočovní obyvatelé severu proti vládě. Důvody byly loupežné nájezdy, kterým se nedokázali ubránit. Toto trvalo až do roku 1996, kdy byly spáleny tisíce zbraní v Timbaktu⁴² při ceremonii míru Flame of Peace. Situace v Mali se uklidnila a Tuaregové se mohli přidat ke státní armádě^{43, 44}.

Vláda tehdy učinila mnoho ústupků vůči vzbouřencům. Nejdůležitější body jako decentralizace moci, ekonomická iniciativa v regionu a také integrace bývalých bojovníků do armády, čímž se zajistilo zaměstnání pro mnohé z nich, se částečně splnila. Ne však zcela, protože období míru končí o 10 let později v roce 2006⁴⁵.

⁴²Starobylé Timbaktu a brána do Sahary. In: Asmat: cestování [online]. [cit. 2012-09-28]. Dostupné z: <http://www.asmat.cz/scripts/clanek.php?Clanek=179-starobyle-timbaktu-a-brana-do-sahary>

⁴³POULTON, Robin a Ibrahim ag YOUSOUF. A peace of Timbaktu: democratic governance, development and African peacemaking. New York: United Nations, 1998. xxi, 366 p. ISBN 92-904-5125-4. Dostupné z: http://www.unidir.org/bdd/fiche-ouvrage.php?ref_ouvrage=92-9045-125-4-en

⁴⁴Flame of Peace, Timbaktu. In: Mali Travel Diaries: Chronicles and practical information to travel in Mali [online]. [cit. 2012-09-28]. Dostupné z: <http://malitraveldiaries.wordpress.com/2009/01/04/flame-of-peace-timbaktu>

⁴⁵POULTON, Robin a Ibrahim ag YOUSOUF. A peace of Timbaktu: democratic governance, development and African peacemaking. New York: United Nations, 1998. xxi, 366 p. ISBN 92-904-5125-4. Dostupné z: http://www.unidir.org/bdd/fiche-ouvrage.php?ref_ouvrage=92-9045-125-4-en

5 Konflikty Tuaregů v Nigeru

5.1 První konflikty Tuaregů v Nigeru, 1990-1996

V Nigeru žije největší skupina Tuaregů ze všech oblastí, kde se toto etnikum nachází. Stejně jako v Mali se území obývané Tuaregy nachází velmi daleko od hlavního města, v severní pouštní části státu a tak zde rovněž probíhala postupná marginalizace ⁴⁶.

Přestože by se mohlo zdát, že se jedná o jeden a týž problém jako v Mali, není tomu tak. Tuaregové v Mali i Nigeru jsou jedna etnická skupina, ale tato povstání jsou uváděna odděleně. Jeden z důvodů je, že v Nigeru žádné jiné povstání Tuaregů do té doby nebylo. Dalším velkým rozdílem byli jiní spojenci. V Mali s Tuaregy spolupracovali Arabové ze severu, a zde, v Nigeru to byli lidé ze skupiny Toubou.

Pro urovnání konfliktu byla hlavně Francie, která nechtěla přijít o svůj podíl vytěženého uranu francouzskými firmami ⁴⁷, ⁴⁸.

5.2 Stát Niger

Do let 90. když začalo povstání, tak v Nigeru vládla od osamostatnění na Francii v 60. letech pouze jedna strana v čele s prezidentem Hamani Diorim. Ten byl v roce 1974 svržen ve vojenském převratu a v zemi byla nastolena vláda vojenské junty, která trvala v podstatě až do 90. let, kdy začalo docházet k demokratizaci země. ⁴⁹, ⁵⁰.

⁴⁶POSTHUMUS. Searching for Peace in Africa: Niger: A Long History, a Brief Conflict, an Open Future. 2000. Dostupné z: <http://www.conflict-prevention.net/page.php?id=40&formid=73&action=show&surveyid=37>

⁴⁷KIVIMÄKI, Timo. Integrated approach to security in Northern Mali. Helsinki: CTS-Conflict Transformation Service, 2001. ISBN 95-253-9700-9. Dostupné z: <http://www.conflicttransform.net/Netframe.htm>

⁴⁸STIXOVÁ, Markéta. Ozbrojené konflikty po skončení studené války v severní a subsaharské Africe. Moravský Krumlov, 2011. Diplomová práce. Masarykova univerzita, fakulta sociálních studií. Vedoucí práce doc. PhDr. Zdeněk Kříž, Ph.D.

⁴⁹The world factbook: Niger [online]. [cit. 2012-10-11]. ISBN 1553-8133. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ng.html>

⁵⁰Niger. UCDP: Conflict encyclopedia [online]. Uppsala Universitet [cit. 2012-10-11]. Dostupné z: http://www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=118®ionSelect=1-Northern_Africa

Obrázek 12: Flame of peace, spalování zbraní. Z <http://www.mofa.go.jp>

Stejně jako většina států Sahelu, tak i Niger je zařazen mezi nejchudší státy světa. Dokonce je řazen i k nejchudším státům Sahelu. Tento stav je vcelku udivující, protože Niger je největším producentem uranu na světě⁵¹. Tento chudobný stav přes své nerostné bohatství je způsobený vysokou korupcí a špatným rozdělováním peněz.

Přestože jsou Tuaregové jako etnikum v Nigeru menšinou, tak na severu v oblasti města Agadez, ze které převážně plynou velké peníze z těžby uranu, jsou většinou.

5.3 Aktéři konfliktu

5.3.1 Stát

Podobně jako v Mali stát nejdříve chtěl porazit povstalce vojensky, ale díky použití brutální síly vůči Tuaregům dopadaly ničivé důsledky boje i na civilisty. Těm byl ničen majetek a státní vojenské síly nebraly ohled na nic. Tak měli civilisté poté důvod se přidat k vzbouřencům⁵².

⁵¹TOMKOVÁ, Šárka. Dopady těžby uranu na životní prostředí v Nigeru a její role v konfliktu mezi vládou a etnikem Tuaregů. In: Rozvojovka.cz [online]. [cit. 2012-09-28]. Dostupné z: http://www.rozvojovka.cz/download/docs/20_dopady-tezby-uranu-na-zivotni-prostredi-v-nigeru.pdf

⁵²STIXOVÁ, Markéta. Ozbrojené konflikty po skončení studené války v severní a subsaharské Africe. Moravský Krumlov, 2011. Diplomová práce. Masarykova univerzita, fakulta sociálních studií. Vedoucí práce doc. PhDr. Zdeněk Kříž, Ph.D.

5.3.2 Tuaréžská hnutí v Nigeru

Povstalci využívají guirellové taktiky boje, protože státní vojenské síly jsou lépe finančně i materiálně vybaveny.

FLAA (Liberation Front for Air and Azawad)

Vznikla po Národní konferenci Niamey. Povstalci nebyli s průběhem konference spokojeni, protože jejich požadavky nebyly příliš řešeny, především šlo o zavedení federativního státního zřízení. Jedná se o hlavní povstaleckou skupinu povstání v 90. letech. Skupina uzavřela s vládou mír v roce 1993. To však vedlo k jejímu štěpení v následujícím roce na několik menších skupin. FLAA žádala politickou reprezentaci, respekt ke kultuře Tuaregů a půdu. Hnutí nešlo o nezávislost ⁵³.

CRA (Coordination of the Armed Resistance)

Šlo o organizaci zastřešující FLAA a hnutí od ní odštěpená FLT a ARLN. Vznikla na přelomu let 1993 a 1994. Požadovala taktéž federaci a také potrestání těch, co byli zodpovědní za masakry civilního obyvatelstva. Na konci roku 1994 se přejmenovala na Organisation of the Armed Resistance (ORA) a v květnu 1995 podepsala s vládou mírovou dohodu ⁵⁴.

UFRA (Union of the Forces of the Resistance Army)

Další zastřešující organizace vznikla v říjnu 1996 a sdružovala šest tuarežských povstaleckých skupin. UFRA uzavřela v roce 1997 spojení s povstaleckou skupinou Armed Revolutionary Forces of the Sahara (FARS), čímž došlo k propojení povstání Tuaregů a Toubou. UFRA ukončila boj proti vládě podepsáním mírové dohody na konci října 1997 ⁵⁵.

5.3.3 Předmět konfliktu

V tomto konfliktu šlo především o ložiska uranu uložených na severu Nigeru, v oblasti Agadez, kde Tuaregové jsou majoritní většina. Přesto, že se uran těží na jejich území a podle práv by měly zisky být přerozděleny spravedlivě, jak jako kompenzace za destrukci, za radiace těžbou způsobenou, tak i čirým ziskem. Toto se ale nedělo a sever pře své bohatství

⁵³Tuareg: Armed & Politic movements. [online]. [cit. 2012-10-11]. Dostupné z: http://tuaregs.free.fr/tuareg_e/pages/dossiers/mvt_trg.htm

⁵⁴Tuareg: Armed & Politic movements. [online]. [cit. 2012-10-11]. Dostupné z: http://tuaregs.free.fr/tuareg_e/pages/dossiers/mvt_trg.htm

⁵⁵Tuareg: Armed & Politic movements. [online]. [cit. 2012-10-11]. Dostupné z: http://tuaregs.free.fr/tuareg_e/pages/dossiers/mvt_trg.htm

byl marginalizován⁵⁶. Krom uranu šlo i o další ekonomické, politické a kulturní aspekty, stejně jak v Mali. Požadovali zavedení federálního zřízení, větší reprezentaci Tuaregů ve vládě a podíl na výnosech z těžby uranu.

5.3.4 Průběh konfliktu

Začátek konfliktu byl stejný jak v Mali – útok na vězení s cílem osvobodit vězněné Tuaregy. Tuto akci podnikli Tuaregové, co se vrátili z Libye. Ti byli v bezvýchodné situaci díky ignorování nigerijské vlády. Je zde možnost stejná jako v Mali, že vláda zpronevěřila peníze zahraniční pomoci pro rozvoj Sahelu.

Poté rovněž odpověděla vláda ozbrojeným útokem, kde byli ve většině poškozováni obyčejní civilisté. Od roku 1992 propuklo povstání v plné síle. Během let byly uzavírány mírové smlouvy, ale boje dále pokračovaly. V roce 1995 se pod dohledem Francie, Burkiny Faso a Alžírsko dohodl mír mezi vládou a povstalci především o politickém fungování státu a decentralizaci moci. Tento akt je obecně považován jako konec bojů, přestože některé boje pokračovaly dále až do roku 1997⁵⁷.

Následky bojů byly jen vnitrostátní, protože zájem o boje z pohledu zbytku světa nebyl. Proto šlo především o zhoršení situace civilního obyvatelstva a uprchlictví do sousedních zemí, jako byla Burkina Faso a Alžírsko⁵⁸.

⁵⁶TOMKOVÁ, Šárka. Dopady těžby uranu na životní prostředí v Nigeru a její role v konfliktu mezi vládou a etnikem Tuaregů. In: Rozvojovka.cz [online]. [cit. 2012-09-28]. Dostupné z: http://www.rozvojovka.cz/download/docs/20_dopady-tezby-uranu-na-zivotni-prostredi-v-nigeru.pdf

⁵⁷Agreement establishing permanent peace between the government of Niger and ORA. In: UCDP: Conflict encyclopedia [online]. Uppsala Universitet [cit. 2012-10-11]. Dostupné z: http://www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=118®ionSelect=1-Northern_Africa

⁵⁸STIXOVÁ, Markéta. Ozbrojené konflikty po skončení studené války v severní a subsaharské Africe. Moravský Krumlov, 2011. Diplomová práce. Masarykova univerzita, fakulta sociálních studií. Vedoucí práce doc. PhDr. Zdeněk Kříž, Ph.D.

6 Novodobé konflikty Tuaregů v Mali I. - *Boj o rozvoj oblasti*

6.1 Novodobý konflikt z roku 2006

Na začátku jara roku 2006 nespokojenost Tuaregů natolik zesílila, že propuklo nové povstání. Přestože politické části mírové smlouvy splněny byly, což byla decentralizace moci, větší politická spolupráce či integrování Tuaregů do státního vojska, tak ekonomické a sociální části pro zlepšení podmínek na severu splněny za 10 let nebyly. Tuaregové ve vojsku měli rovněž pocit, že jsou v podřadném postavení⁵⁹.

6.2 Aktéři konfliktu

6.2.1 Nová hnutí Tuaregů v Mali

ADC (Alliance démocratique du 23 Mai pour le changement)

Skupina co obnovila v roce 2006 konflikt. ADC se začala poté štěpit a ADC-IB pokračovala od roku 2007 v bojích proti vládě.

ATNMC (Alliance Touareg Nord Mali pour le Changement)

Tuarežská skupina okolo vůdce Ibrahima Agy Bahangy⁶⁰,⁶¹.

6.3 Předmět konfliktu

Tuaregům šlo především o spojení podmínek mírových smluv v bodech ohledně sociálních a ekonomických problémů, jako je výstavba škol, cest, postavení studen či přívodu elektřiny.

6.4 Průběh konfliktu

Trpělivost s vládou Tuaregům došla a skupiny Tuaregů s pár vůdci z minulého povstání zaútočily na Kidal a Menaku. Prezident vše začal projednávat a už v létě byla podepsána smlouva o míru.

⁵⁹Mali. UCDP: Conflict Encyclopedia [online]. Uppsala Universitet [cit. 2012-09-24]. Dostupné z: http://www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=103®ionSelect=1-Northern_Africa

⁶⁰DADRIAN, Eva. Saharans on the warpath. Al-Ahram: weekly on-line [online]. Cairo [cit. 2012-10-01]. Dostupné z: <http://weekly.ahram.org.eg/2008/900/in6.htm>

⁶¹Mali. UCDP: Conflict Encyclopedia [online]. Uppsala Universitet [cit. 2012-09-24]. Dostupné z: http://www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=103®ionSelect=1-Northern_Africa

Jelikož Tuaregové nebyli jednotní ohledně názoru na mírovou smlouvu, odtrhnutá skupina od ADC, ADC-IB v útocích pokračovala i v roce 2007, protože se stále nic nedělo. Přestože proběhlo několik mírových jednání a bylo uzavřeno dost mírových smluv, nedodržovaly se a boje pokračovaly stále dál⁶²,⁶³.

Tentokrát mělo být civilní obyvatelstvo ušetřeno bojů, ale lidé začali z měst prchat do pouště, nebo přes hranice do Alžírsko. Civilní obyvatelstvo nechtělo další válku, a proto většina lidí povstalce odsoudila. Tato silná ofenzíva ze strany státu zapříčinila rozpad ADC-IB. Za pomoci prostředníků se nakonec hnutí ATNMC s vládou dohodlo o zahájení diskuze o urychlení rozvoje kraje a o snížení počtu vojenských sil v kraji Kidal výměnou za propuštění všech Tuarežských zajatců. Zajatci byli skutečně propuštěni a vypadalo to, že povstání je u konce.

Několik týdnů poté však povstalci znovu zaútočili. Za důvod uvedli zbrojení a navyšování počtu vojáků v oblasti, což bylo v rozporu s mírovou smlouvou. V tomto okamžiku svým nelogickým počínáním přesvědčil Ag Bahanga, vůdce povstalců, většinu lidí, že mu ve skutečnosti nejde o zájmy Tuaregů, ale pouze o peníze. Protože vždy při propuštění zajatce požadovali vzbouřenci peníze.

Situace v roce 2008 byla komplikovanější než v 90. letech. Důvodem byli někteří Tuaregové ve státní armádě. Ti museli bojovat proti vlastním lidem a známým. Ostatní vojáci Tuaregy podezírali, že povstalcům donášejí informace. To Tuaregy v armádě pobouřilo a dezertovali ke vzbouřencům. V tento okamžik prezident Amadou Toumani Touré, který chtěl vše řešit prozatím více diplomaticky, přesunul veškerou vojenskou sílu na sever. Ibrahim Ag Bahanga utekl do Alžírsko a propustil zajatce. Opět se začalo jednat o míru a vše se postupně uklidňovalo.

Ale na přelomu roku 2008/2009 se nečekaně Ag Bahanga vrátil a zaútočil na vojenskou základnu, kde by to nikdo nečekal, 1000 km od původního centra boje. Mírová jednání pokračovala dobře a docházelo k odzbrojování Tuarežských skupin. Jen lidé okolo Ag Bahany stále bojovali a do tohoto se silně vložila státní armáda. Ag Bahana utekl tentokrát do azylu v Libyi a až odtud souhlasil s mírem.

Rok 2009 se bere, jako konec 3. Tuarežského povstání v Mali, kdy vláda přislíbila

⁶²KIVIMÄKI, Timo. Integrated approach to security in Northern Mali. Helsinki: CTS-Conflict Transformation Service, 2001. ISBN 95-253-9700-9. Dostupné z: <http://www.conflicttransform.net/Netframe.htm>

⁶³STIXOVÁ, Markéta. Ozbrojené konflikty po skončení studené války v severní a subsaharské Africe. Moravský Krumlov, 2011. Diplomová práce. Masarykova univerzita, fakulta sociálních studií. Vedoucí práce doc. PhDr. Zdeněk Kríž, Ph.D.

urychlení domluvy o ekonomickém růstu kraje z roku 2006 ⁶⁴, ⁶⁵.

⁶⁴KIVIMÄKI, Timo. Integrated approach to security in Northern Mali. Helsinki: CTS-Conflict Transformation Service, 2001. ISBN 95-253-9700-9. Dostupné z: <http://www.conflicttransform.net/Netframe.htm>

⁶⁵STIXOVÁ, Markéta. Ozbrojené konflikty po skončení studené války v severní a subsaharské Africe. Moravský Krumlov, 2011. Diplomová práce. Masarykova univerzita, fakulta sociálních studií. Vedoucí práce doc. PhDr. Zdeněk Kríž, Ph.D.

7 Novodobé konflikty Tuaregů v Nigeru

7.1 Novodobý konflikt z roku 2006

7.2 Aktéři konfliktu

7.2.1 Nejnovější hnutí v Nigeru

MNJ (Niger Justice Movement) Organizace začala vyvíjet aktivity na severu Nigeru v roce 2007. Členové byli už zapojení v prvním povstání na počátku 90. let. Tvrdili, že mírová smlouva z roku 1995 je vládou porušována. Jako mnoho hnutí se časem oddělila další hnutí – FFR a FPN^{66, 67}.

FFR (Front of Forces for Rectification)

Hnutí, které se oddělilo od MNJ v roce 2008.

FPN (Niger Patriotic Front)

Hnutí, které se oddělilo od MNJ v roce 2009⁶⁸.

7.3 Předmět konfliktu

Konflikt, jako všechny v této oblasti má důvody ekonomické, politické a sociální. A přestože byl v roce 1995 podepsán mír s určitými ekonomickými, politickými a hlavně sociálními cíli, nezměnilo se mnoho. A také, jako jinde v Sahelu, je důvodem i postupná marginalizace a podíl z těžby uranu.

7.4 Průběh konfliktu

Povstání z 90. let bylo obnoveno v roce 2007. Prezident tehdy vyhlásil výjimečný stav a armáda měla speciální výjimky a povolení pro různé pravomoce. Prezident Mamadou Tandja tehdy odmítal diskuzi s Tuaregy, protože je označil za drogové dealery a chtivé bandity. Povstalci měli kromě časté a v těchto podmínkách běžné guirellové taktiky i jisté změny. MNJ útočila i na uranové doly, kdy i unášela zástupce těžebních společností. Používalo se

⁶⁶STIXOVÁ, Markéta. Ozbrojené konflikty po skončení studené války v severní a subsaharské Africe. Moravský Krumlov, 2011. Diplomová práce. Masarykova univerzita, fakulta sociálních studií. Vedoucí práce doc. PhDr. Zdeněk Kríž, Ph.D.

⁶⁷Niger. UCDP: Conflict encyclopedia [online]. Uppsala Universitet [cit. 2012-10-11]. Dostupné z: http://www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=118®ionSelect=1-Northern_Africa

⁶⁸STIXOVÁ, Markéta. Ozbrojené konflikty po skončení studené války v severní a subsaharské Africe. Moravský Krumlov, 2011. Diplomová práce. Masarykova univerzita, fakulta sociálních studií. Vedoucí práce doc. PhDr. Zdeněk Kríž, Ph.D.

také nášlapných min a přepadání jiných etnik.

Sever Nigeru byl tehdy zcela odříznut od světa a vláda přistoupila na jednání až v dubnu roku 2009. Vláda stále ale nechtěla ustoupit a tak celý konflikt zprostředkovala Libye. Mír byl nakonec uzavřen roku 2010 a vláda po převratu souhlasila s dalším mírovým postupem ⁶⁹, ⁷⁰.

⁶⁹Niger. UCDP: Conflict encyclopedia [online]. Uppsala Universitet [cit. 2012-10-11]. Dostupné z: http://www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=118®ionSelect=1-Northern_Africa

⁷⁰STIXOVÁ, Markéta. Ozbrojené konflikty po skončení studené války v severní a subsaharské Africe. Moravský Krumlov, 2011. Diplomová práce. Masarykova univerzita, fakulta sociálních studií. Vedoucí práce doc. PhDr. Zdeněk Kríž, Ph.D.

8 Novodobé konflikty Tuaregů v Mali II. - *Boj o Azawad*

8.1 Druhý novodobý konflikt Tuaregů v Mali, od roku 2012

8.2 Aktéři konfliktu

8.2.1 Nejnovější hnutí v Mali

MNA (Mouvement National de l'Azawad) Skupina vzniká na konci roku 2010 jako pacifistické a politické hnutí. Založili ji mladí vysokoškolští studenti. Nikdo je nebral vážně, dokud nenavrhl diskuzi o samostatnosti Azawadu.

MNLA (Mouvement National pour la libération de l'Azawad)

Hnutí, které prohlašuje za svůj cíl bojovat za Tuarežské právo a za osvobození Azawadu. Vzniklo spojením hnutí MNA s bahangovými skupinami. Tímto spojením vznikla radikální skupina s politicko –vojenskými cíli. Za cíl mají osvobodit Azawad od Malijské nadvlády a vyhnání Aqmi z Mali. Politické sídlo mají v Evropě a základnu v Mali při hranici s Alžírskem. Po sloučení MNA s bahangovým hnutím se k MNLA přidávají i evropští tuarežští intelektuálové. Problémem je ale názor, jež nereprezentuje zdaleka všechny Tuaregy a už vůbec ne ostatní obyvatel severu. Ti kteří nesouhlasili, raději prchli za hranice, nebo do otevřené pouště ⁷¹.

Obrázek 13: Vlajka MNLA, Azawadu. Z <http://en.wikipedia.org>

Ansar Dine (Defenders of the Faith)

Islamistická skupina (Ochránci víry) složená z místních obyvatel i Tuaregů (z místního kmene Iforas, kdysi nejmocnějšího v celém kraji. Salafistická ideologie je pro tyto Tuaregy zřejmě spíše prostředkem k obnově někdejší moci), která dle svých prohlášení požaduje nastolení islámského práva Šarí'a v kraji. Základna je v Abeibaře. Nejdříve se zdálo, že chtějí rovněž samostatný stát Azawad, ale postupem času se ukázalo, že chtějí právo Šarí'a

⁷¹National Movement for the Liberation of Azawad. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-02-09]. Dostupné z: <http://en.wikipedia.org/wiki/MNLA?oldid=485893538>

zavést v kraji Kidal a později v celém Mali. Nejsou považováni za teroristy (nebo to tak z médií vypadá, protože s nimi vedou média rozhovory), přestože mohou mít základ v Aqmi, nebo její vůdci mohou patřit do obou skupin.

Vůdce je Iyad Ag Ghali, jeden z hlavních vůdců povstání v 90. letech, co se později stal vysokým státním úředníkem a blízkým poradcem prezidentské kanceláře. Tuaregové ho ctíli jako velkého vůdce. Postupem času se začal stranit veřejnému životu a více se zajímat o otázky islámu s příklonem k radikalismu. Byl také jedním z iniciátorů povstání 2006–2009 spolu s Bahangou (oba jsou Ifoghasové, příbuzní) ⁷².

Obrázek 14: Vlajka Ansar Dine. Z <http://www.thenewstribes.com>

CNRDRE (Comité national pour le redressement de la démocratie et la restauration de l'Etat)

Skupina co učinila státní převrat v březnu roku 2012. Důvody byly prý neschopnost bývalé vlády zvládnout problémy na severu a netečnost vůči terorismu.

Aqmi

Alžírská teroristická skupina, odnož Al-Kájdý, která před 10 lety našla na severu Mali útočiště. Vůdci jsou alžírští zastánci džihádu ostatní členové jsou z různých států Afriky i Evropy a Předního východu. Je možné, že Aqmi spolupracuje s alžírskou tajnou službou popřípadě se i spekuluje o tom, že je pouze vytvořená jako zástěrka Alžírska k zámince přítomnosti zahraničních vojsk Francie, USA, apd. kteří mají bojovat proti teroristům.

⁷²HASNI, Areeb. Mali: Ansar Dine seize Gao from Tuareg rebels. The news tribe [online]. 28.6.2012 [cit. 2012-10-09]. Dostupné z: <http://www.thenewstribes.com/2012/06/28/mali-ansar-dine-seize-gao-from-tuareg-rebels/#.UHQwNGKGdqE>

Mujao (Mouvement pour l'unicité et le jihad en Afrique de l'Ouest)

Nová mauritánská teroristická skupina, která se oddělila od Aqmi. Za cíl má jednotu a džihád v západní Africe. Je složena z místních Maurů a Songhajů, v čele s místními narkobarony⁷³.

Obrázek 15: Vlajka Mujao. Z <http://koaci.com/>

FLNA (Front de libération nationale de l'Azawad)

V dubnu roku 2012 vzniklá hnutí prohlašující se za nenáboženské hnutí, jehož cílem je osvobození Azawadu, nastolení atmosféry vzájemné důvěry, zajištění bezpečnosti a vytvoření prostředí pro dialog o nastolení trvalého míru.

8.3 Předmět konfliktu

Tuarežští vojáci se začali na podzim roku 2011 vracet z Libye, kde bojovali v občanské válce v období tzv. Arabského jara, kdy se trend revolucí proti starým režimům rozběhl po celé severní Africe. Arabské jaro začalo v Libyi na jaře roku 2011 a režim byl svržen na podzim poté, co diktátor Kaddáfí byl v říjnu zabit. Díky návratu velkého množství ozbrojených a vycvičených tuarežských bojovníků dostala vláda Mali strach, že vypukne konflikt⁷⁴.

Nespokojenst stále narůstala, mírové sliby se stále neřešily a vláda proto poslala na sever mírové delegace. Problém byl ale již mezi samotnými tuarežskými skupinami v oblasti Kidal. Některé přijaly pomoc od státu, některé ne. A tak Imghad, Ifoghasové a jim

⁷³MALI : Les islamistes du Mujao amputent la main d'un voleur. Koaci [online]. © 2012 [cit. 2013-02-12]. Dostupné z: <http://koaci.com/articles-76762>

⁷⁴KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Mali : Tuaregové bojují za nezávislost. Tuaregové [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace/mali---tuaregove-bojuji-za-nezavislost.html>

příbuzní přijali pomoc, ale Idnan a Šamanamas skupiny se přidaly k osiřelým Bahangovým radikálním skupinám.

8.4 Průběh konfliktu

V těchto nestálých a nepříznivých podmínkách se začala postupně dostávat k moci skupina, která již léta byla ukryta v poušti – Aqmi skupina, severoafrická odnož Al-Káidy, která má radikální pojetí islámu, který tvrdě prosazuje. Postupně přebírá moc na severu Mali.

Jak proti nadvládě Mali i proti Aqmi a za oddělení Azawadu bojuje MNLA. Svou první manifestaci provádí začátkem listopadu roku 2011, ale jelikož se jí účastní především ženy a děti, nemá valného uznání⁷⁵.

Na konci listopadu se ale objevuje zpráva, že byli uneseni turisté v městech Timbuktu a Gao. K těmto únosům se později hlásí Aqmi. Tímto se Francie rozhodla vyhlásit Mali za nebezpečnou oblast, kam není bezpečno jezdit^{76, 77}.

Začátkem roku 2012 bylo na sever do Tinzawatene poslána vojenská posila. Na to zareagovala MNLA útokem na základnu v Ménace, a vyhlásila nové povstání, které mělo být odpovědí na posílení vojenských sil a severu = pro Tuaregy vyhlášení války⁷⁸.

Další dny se začaly objevovat i útoky v městech Aguelhoc a Tessalit. Začaly se objevovat zprávy že MNLA navázalo kontakt se skupinou Ilyada Ag Ghaliho, protože obě tyto skupiny mají za cíl osvobodit Azawad (což se ukázalo na staně vůdce Ilyada Ag Ghaliho jako nepravda. Ansar Dine chce prosadit právo Šarí'a).

Protože vláda tyto akce nekomentovala, vzbudila v lidech paniku. Také rodiny malijských vojáků jsou rozhořčené z toho, že státní vojáci nejsou do boje dobře ozbrojeni a nemají šanci se ubránit. Proto se civilní obyvatelstvo obrátilo proti Tuaregům, nebo lidem, kteří se Tuaregům podobají (Maurové, turisté) ve svém okolí. Ti začali prchat do volné pouště, nebo do okolních států Mauritánie, Nigeru a Alžírsko. Prezident svým prohlášením k lidem, aby se uklidnili k pokojům nepřispěl, protože prohlásil, že Tuaregové si vybrali žít

⁷⁵Azawad, empire Songhai et territoire Touareg : carte. Paesaggio [online]. 6.4.2012 [cit. 2012-10-09]. Dostupné z: <http://paesaggio.over-blog.com/article-azawad-empire-songhai-et-territoire-touareg-carte-102916376.html>

⁷⁶Filmyonder: Timbuctou and the Tuareg [online]. 2009 [cit. 2012-09-24]. Dostupné z: <http://filmyonder.blogspot.cz/2009/02/timbuctou-and-tuarege.html>

⁷⁷Timbuktu?. Live from tomorrow [online]. 16.2.2012 [cit. 2012-10-09]. Dostupné z: <http://livefromtomorrow.blogspot.cz/2012/02/timbuktu.html>

⁷⁸KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Mali : Útok Tuaregů na město Menaka. Tuaregové [online]. [cit. 2013-02-06]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace/mali---utok-tuaregu-na-mesto-menaka.html>

v Mali. Což v souvislosti s historií není pravda. Tuarežské území bylo násilně rozděleno mezi pět států, jak již dnes víme⁷⁹.

V celém Mali nastal chaos ohledně toho, kdo měl za vším stát. Nedorozumění zde panovalo i ohledně podpory zahraničních států. Možnost zde byla – podpora nepokojů ze strany Francie i USA, aby zde mohli postavit základnu pro pomoc. A později zde těžit uran a ropu⁸⁰.

V březnu se situace začíná vyjasňovat. Islamistická skupina Ansar Dine nechce nový svobodný stát Azawad. Na poradě MNLA s Ansar Dine dávají islamisté MNLA nabídku rozpuštění, nebo přidání se k nim. MNLA poté prohlásilo, že se distancuje od Ansar Dine a že stále bojují za nezávislost Azawadu⁸¹.

Mezitím na jihu Mali se vzbouřili rodiny malijských vojáků, kteří stále byli velmi špatně vybaveni do bojů proti povstalcům. Protest byl namířen jak proti vládě, tak i proti světlejšímu obyvatelstvu (Tuaregům, Maurům, Arabům). Ti uprchli do zahraničí. Když ani tento protest nepomohl, vzbouřili se samotní vojáci, obsadili prezidentský palác. Ráno po útoku, když bylo obnoveno televizní vysílání, byl oznámen státní převrat. Skupina mluvila za Národní výbor pro obnovu demokracie a státu (CNRDRE). Státní převrat zdůvodnila neschopností bývalé vlády vyřešit nepokoje na severu, a netečnost vůči terorismu. Nevědělo se, zda puč není tajným projektem USA, které cvičilo některé vojáky. Jediní vojáci na severu pod velením Elhadj Ag Gamy se nevzdávali a stále bránili města před povstalcí. Elhadj Ag Gama se odmítal vzdát^{82, 83, 84}.

Tento státní převrat byl ihned odsouzen jak maliskými stranami, tak mezinárodními společenstvími, jako je OSN, EU, USA. Africká unie Mali vyloučila a Západoafrické regionální společenství ECOWAS svolalo kvůli převratu mimořádné zasedání. Světová banka spolu s Africkou rozvojovou bankou (ADB) zastavila veškerou finanční pomoc do země,

⁷⁹KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Mali : Armáda opouští města, strach a panika. Tuaregové [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace/mali---armada-opousti-mesta--strach-a-panika.html>

⁸⁰KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Mali : Spolupracuje MNLA s islamisty?. Tuaregové [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace/mali---spolupracuje-mnla-s-islamisty-.html>

⁸¹Dans le nord-est du Mali, des militaires continuent de fuir les affrontements avec les rebelles touaregs. Rfi.fr [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.rfi.fr/afrique/20120202-militaires-continuent-fuir-affrontements-rebelles-touaregs-nord-mali>

⁸²V Mali státní převrat, kontrolu převzali vojáci. České noviny.cz [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/vzboureni-vojaci-v-mali-zautocili-na-prezidentsky-palac/771986>

⁸³KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Mali : Státní převrat. Tuaregové [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace/mali---statni-prevrat.html>

⁸⁴Euronews. Mutiny in Mali over Tuareg rebellion [video]. Youtube.com [online]. 2012 [1.2.2013] Dostupné z: http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=MhUKTA_rxEc

stejně tak učinila Francie a USA.

Na puč Tuaregové z MNLA zareagovali pouze prohlášením, že Mali (myšleno jih) je nezajímá a budou dále usilovat o osamostatnění Azawadu a že pouze využijí chaosu. A islamisté z Ansar Dine rovněž prohlásili že využijí puče a s ním provázených zmatků. Elhadj Ag Gama se po převratu přidal k MNLA se slovy, že vláda nemá vládu Mali pevně v rukou a nezvládá situaci, ani kontrolu nad vlastními vojáky.

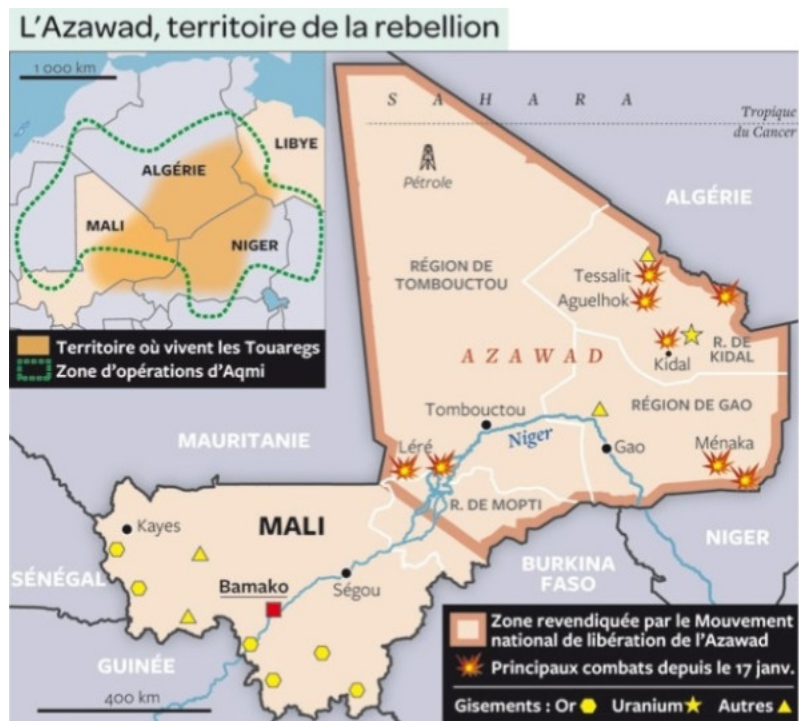
Sever státu se začínal díky nepokojům na jihu podmaňovat povstalcům a největší města Kidal, Gao a Timbuktu byla dobyta tři dny po sobě. A tím byl celý sever prakticky dobyt. Ale Tuaregové neměli vyhráno, protože Západoafrické regionální sdružení ECOWAS prohlásilo, že pokud budou mít Tuaregové separatistické myšlenky, pošle proti Tuaregům na sever vojáky. Dále taky ne všichni obyvatelé oblastí chtěli nezávislý stát – např. Maurové, Songhajové,... Povstalci nebyli rovněž jednotní. Jednotlivá hnutí mají různé názory, a ani samotní etničtí Tuaregové ve vlastní podstatě nejsou jednotní. Vždy zde byly boje o vůdcovství tuarežských rodin např. mezi Imghad a Ifoghasy⁸⁵.

V dubnu se začíná věc vyjasňovat. Mali se pohybuje na špičce 3 konfliktů. Boji o samostatný Azawad, který vedou Tuaréžské skupiny na severu, boji o stát Mali, na který by se mělo vtahovat právo Šarí'a a boj na jihu s vojenským převratem.

MNLA vyhlásilo po dobytí všech velkých měst severu 6. dubna 2012 samostatný stát Azawad. Žádný stát ho ale neuznal a tak je stále, de iure územím Mali. Etnika, která obývají sever s Tuaregy, a nechtěla nový stát Azawad, se postupem času přidávají k MNLA, protože se bála islamistů z Ansar Dine a teroristů z Aqmi. Na severu se objevuje i nové hnutí FLNA s podobnými cíli, jak MNLA⁸⁶.

⁸⁵KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Mali : Vítězný postup Azawadu. Tuaregové [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace/mali---vitezny-postup-azawadu.html>

⁸⁶KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Mali : Úspěšné povstání za nezávislost Azawadu. Tuaregové [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace/mali---uspesne-povstani-za-nezavislost-azawadu.html>

Obrázek 16: Oblast státu Azawad, zóna působení Aqmi. Z <http://twitpic.com>

Od dubna se začala situace uklidňovat, státní vojska byla ze severu vyhnána, a stát Mali, jakoby na severu neexistoval. Což byl dosti problém, protože Ansar Dine postupně přebírala moc po boku s Aqmi. Islamisté postupem času ovládli celý Azawad. MNLA nemohla nijak zvlášť zasahovat, protože nedisponovala takovou vojenskou silou, ani materiální pomocí. Po dlouhých diskuzích, se MNLA dohodla s Ansar Dine na sloučení obou skupin, jako dočasná rada sátu Azawad, jehož náboženstvím má být Islám. Toto nové, nečekané sloučení pobouřilo zástupce MNLA v Evropě, kde představovali Azawad, jako nezávislý stát.

Azawad už možná přijala větší část obyvatelstva severu, ale radikální islám – to si nepřáli. Přeci jen většina obyvatelstva jsou muslimové (jak popisují v první části práce) a jsou takto spokojení. Proto se část civilistů vzbouřila, ale Ansar Dine tvrdě zasáhli proti všem⁸⁷. Dokonce ženám a to je u Tuaregů nemyslitelné. Jak je popsáno v první části práce, Tuaregové si žen velmi váží. Což vzbudilo další vlnu protestů. A protože Ansar Dine v čele s Abou Fadilem (přejmenovaný Iyad ag Ghali) stále požadovali v domluvě s MNLA právo Šarí'a, tak se nedohodli a sloučení obou skupin se nekonalo.

Přestože se tak stalo, tak dočasná rada Azawadu vznikla v červnu 2012, kdy žádný

⁸⁷Mali - Un mouvement islamiste appelle à appliquer la charia par les armes. Afreeknews [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: http://www.afreeknews.com/journal.php?flash_id=2700

Obrázek 17: Uplatňování práva Šari'a, uřezávání končetin. Z <http://koaci.com>

představitel není z Ansar Dine⁸⁸. Vše se zdálo, že bude v pořádku, ale Aqmi s Mujato znovu ukázali kdo vyhrál boj o sever dalšími útoky. Vyhnáním MNLA z měst ovládli celý sever. Začali dokonce na ukázkou své síly ničit svatyně. Těch je na severu dost, a mnohé jsou zapsány na seznamu světového dědictví UNESCO ⁸⁹ .

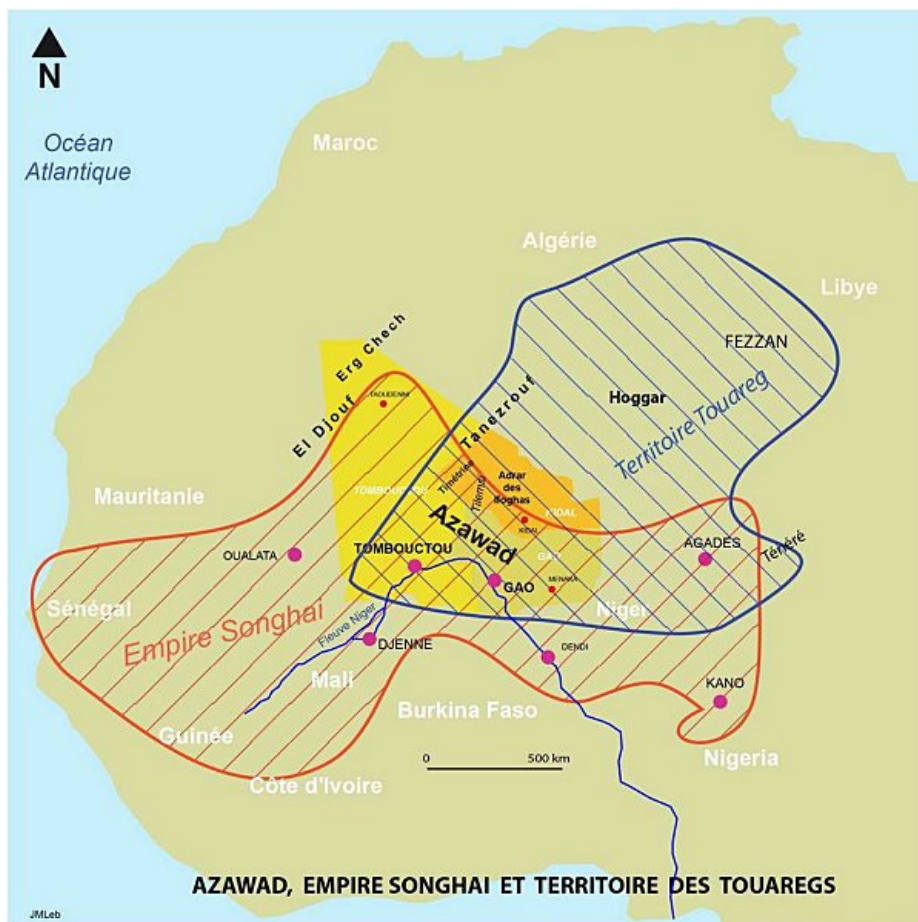
⁸⁸KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Azawad má svou vládu. Tuaregové [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace/azawad-ma-svou-vladu.html>

⁸⁹Islamisté na severu Mali ničí památky Timbuktú zapsané na seznamu UNESCO. Zprávy rozhlas [online]. 2.7.2012 [cit. 2012-10-09]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/afrika/_zprava/islamiste-na-severu-mali-nici-pamatky-timbuktu-zapsane-na-seznamu-unesco--1081430

Obrázek 18: Svatyně v Timbaktu, UNESCO. Z <http://livefromtomorrow.blogspot.cz>

Islamisté přesvědčili civilní obyvatelstvo jednotlivých měst, hlavně Songhaje, že Tuaregové chtějí Azawad pouze pro sebe. Taky jim nabízejí zaměstnání – přijetí do vojenské skupiny se stálým platem. Islamisté mají na platy prostředky, ať už od narkobaronů, nebo ze zdrojů Al-Kájdý. Proto se většina mladých Songhajů přidává k islamistům, s tím, že Šarí'a je pro ně lepší, než vládoucí Tuaregové.

Obrázek 19: Oblast obývaná Songhaji a Tuaregy. Z <http://paesaggio.over-blog.com>

Na jihu mezitím vládlo spíše bezvládní a hádání se o pozice. ECOWAS stále vyhrožuje vojenským zásahem, ale OSN zdůrazňuje že, diplomatická cesta bude lepší. Z jednání vyplývalo, že by se mělo jednat s MNLA a Ansar Dine, a islamistické skupiny vyhnat.

Situace, která se stávala stále více a více nepřehlednou, ještě více komplikovala prohlášení odborníků, že vojáci Aqmi by mohla být alžírská bezpečnostní služba. Taky vztahy Burkiny Faso s teroristy byly velice zastřené. Vždy dokázali vyjednat propuštění zajatců a tak zprostředkovávají malijskou krizi mezi státem a Ansar Dine⁹⁰.

V srpnu se situace opět více a více vyostřovala. Lidé z Mujao a Aqmi tvrdě požadují dodržování Islámu, zákonu Šarí'a. To se lidem, kteří jsou sice muslimové, ale umírnění, nelíbí. Songhajové taky ostře vystupují vůči Tuaregům a ti ve velkých skupinách utíkají do volné pouště, nebo za hranice Mali.

⁹⁰Mali - Le Qatar accusé de soutenir financièrement les rebelles du nord. SlateAfrique [online]. 07/06/2012. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.slateafrique.com/88719/mali-qatar-accuse-soutenir-financierement-rebelles-nord>

Vyjednávání pomoci Mali proti teroristům s OSN a ECOWAS je špatné, kvůli nefungující, znovuobnovené vládě. V září se na schůzi OSN dohodly státy světa, že se o Mali začnou zajímat. USA zvažuje vojenskou pomoc, Francie rovněž, ECOWAS také. Alžírsko se příliš nevyjadřuje a pouze prohlašuje, že se má vše řešit diplomaticky⁹¹.

⁹¹KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Mali/Azawad : Kdo rozmotá zašmodrchané klubko?. Tuaregové [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace/mali-azawad---kdo-rozmota-zasmodrchane-klubko-.html>

9 Geografické mapy oblasti s místy bojů

Mapy jsem vytvořila pro lepší znázornění vývoje bojů. Na prvních obrázcích jsem vytvořila mapu lednových a únorových bojů, kdy body značí útočící stranu. Je zde jasně vidět, že boje propukly v Ménace díky MNLA. Poté se přesouvají i více na západ, severozápad a sever od Ménaky a do bojů se vkládá i Malijská armáda.

K vytvoření jsem využila volně přístupný GIS program ArcGIS pod hlavičkou Esri – světovým softwarem pro GIS systémy, ve kterém se dají tvořit vlastní mapy a prezentace. Mapy lze uložit a mít nahrané v online databázi přístupné všem.⁹²

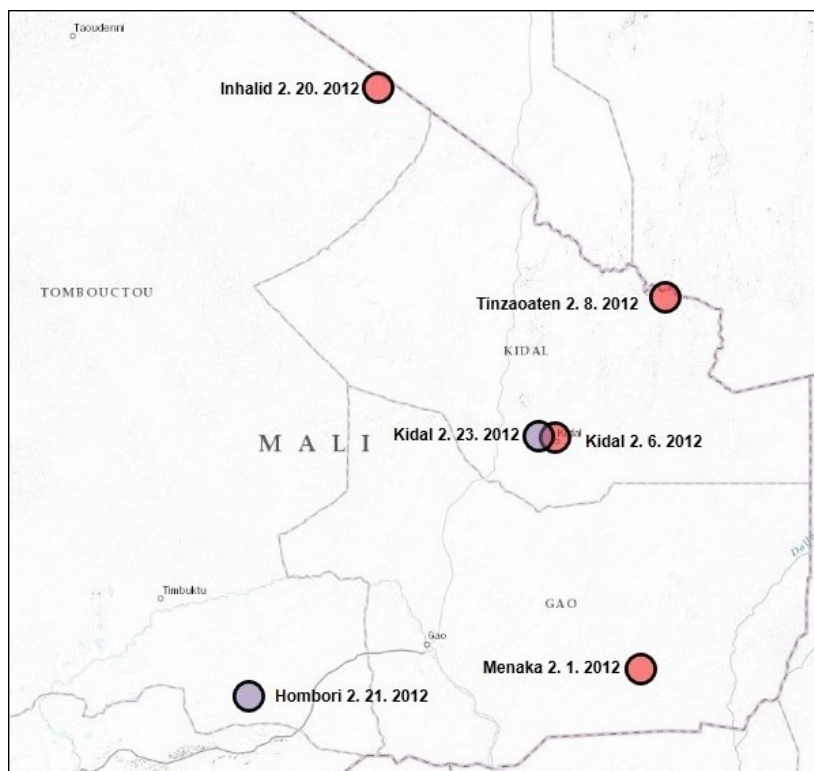

Obrázek 20: Legenda k mapám

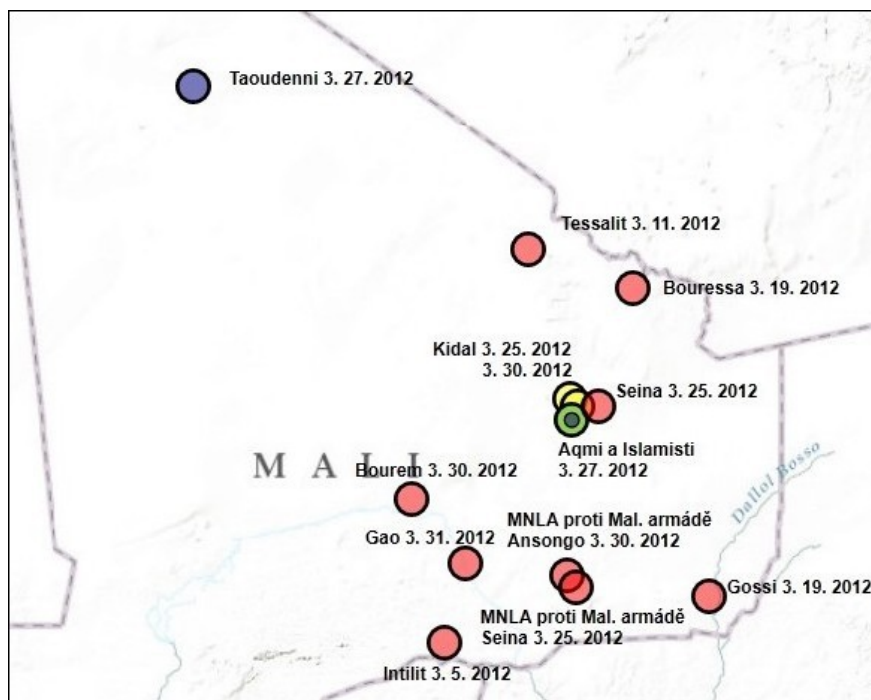

Obrázek 21: Boje na začátku roku - leden 2012, ESRI. ArcGIS Explorer Online

⁹²ESRI. ArcGIS Explorer Online. Dostupné z:
URL <http://explorer.arcgis.com/>[cit. 2013-03-05]

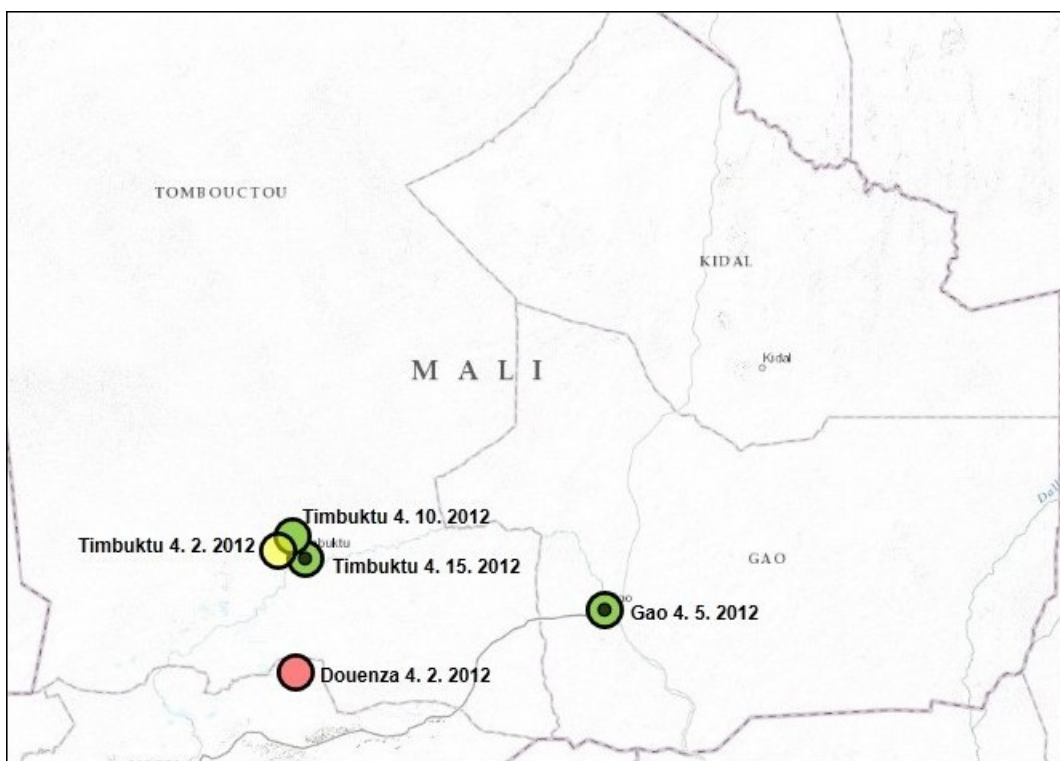
Obrázek 22: Únorové boje roku 2012, ESRI. ArcGIS Explorer Online

Obrázek 23: Březnové boje roku 2012, ESRI. ArcGIS Explorer Online

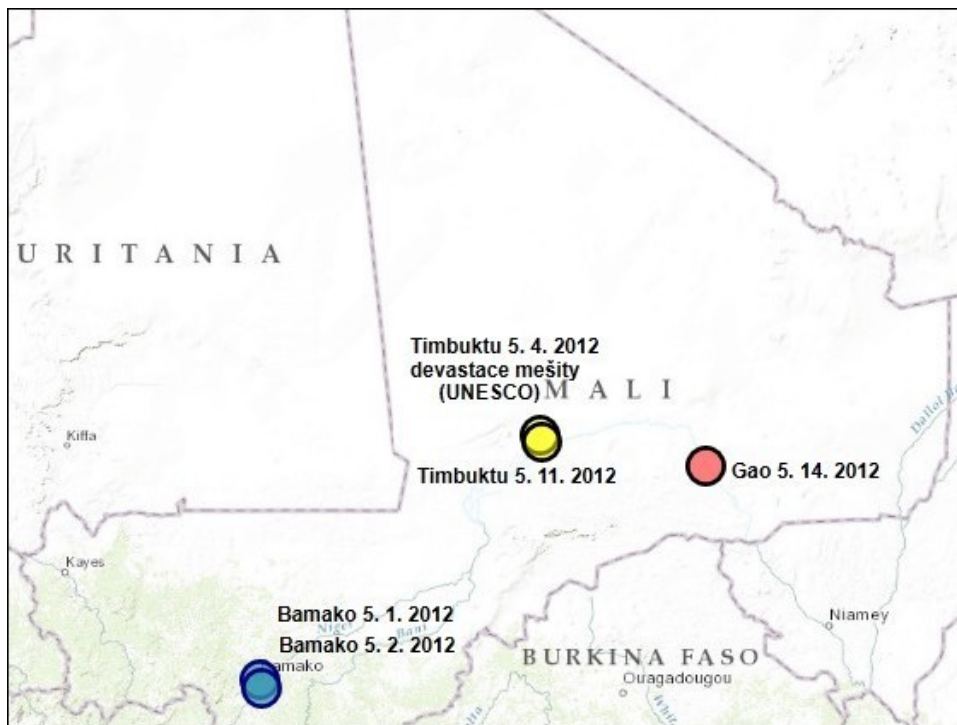
V dalším měsíci je vidět tehdejší guirellová taktika MNLA. Mnoho bojů, v malých skupinách. Do dění se zapojuje islamistická skupina Ansar Dine pod vedením Iyad Ag Ghaliho a v ukazují se i Mujao a Aqmi.

V dubnu začíná být více aktivní Mujao a Aqmi, kdy postupem času obsazují dobytá města MNLA.

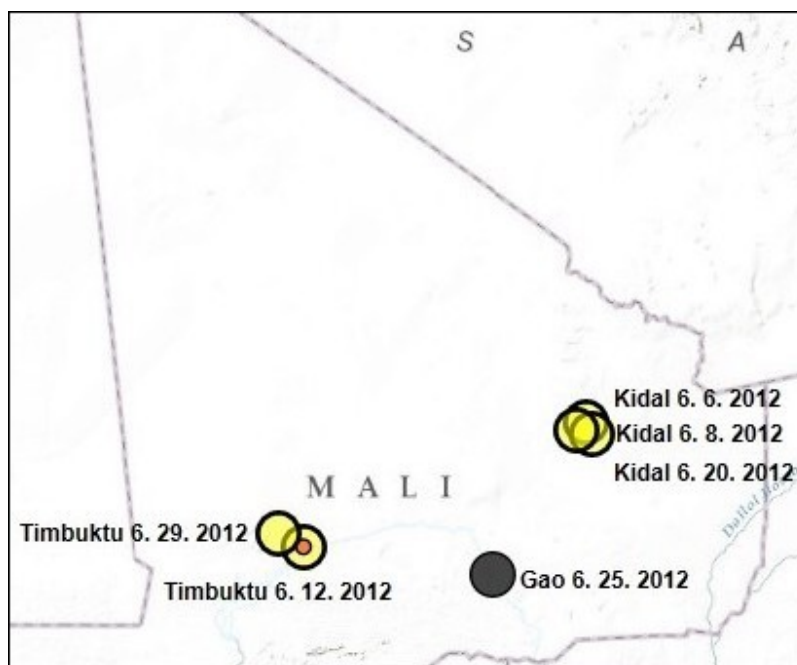
Obrázek 24: Dubnové boje roku 2012, ESRI. ArcGIS Explorer Online

V květnu se nepokoje dostaly i do hlavního města a malijsťtí vojáci obsadili hlavní město a vyhlásili vojenskou juntou. V Azawadu boje stále pokračují.

Obrázek 25: Květnové boje roku 2012, ESRI. ArcGIS Explorer Online

V červnu a červenci obsadili města lidé z Ansar Dine.

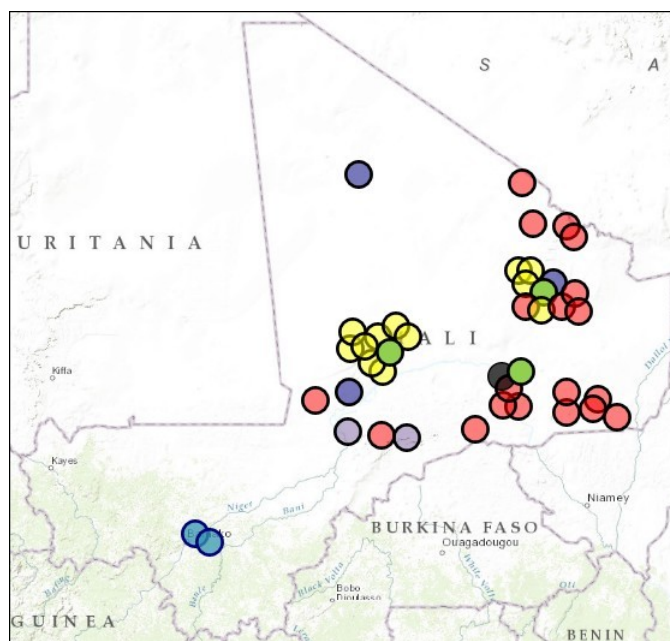
Obrázek 26: Červnové boje roku 2012, ESRI. ArcGIS Explorer Online

Obrázek 27: Červencové boje roku 2012, ESRI. ArcGIS Explorer Online

Další boje jsem nezakreslovala, protože jsem neměla podklady a taky proto, že boje jsou aktuální, a stále se odehrávají nové a nové boje na celém konfliktním území.

Poslední mapa jen ukazuje četnost největších bojů a jejich přibližné rozmístění. Můžeme si povšimnout, kde a kdy jednotlivé skupiny mají navrch – tedy i útočí.

Obrázek 28: Mapa s konflikty pro začátek bojů roku 2012, ESRI. ArcGIS Explorer Online

10 Novodobé konflikty Tuaregů v Mali III. – *Islamisté zcela převzali vládu*

10.1 Pokračování konfliktu z roku 2012, dohodnutí OSN s Francií ohledně intervence

V srpnu a září se začínají ozývat reakce Francie, která prohlásila, že vojenská intervence je nevyhnutelná. V září se rovněž uskutečnila schůze OSN věnovaná situaci v Sahelu. Na ní malijský premiér Cheick Modibo Diarra žádal o rychlé schválení vyslání vojsk ECOWASu na pomoc malijské armádě. USA opatrně prohlásilo, že se celá věc musí řešit diplomaticky. Francie byla ochotná zaslat své vojáky do Mali⁹³, ⁹⁴. Alžírsko stále nechtělo zasahovat jinak než diplomaticky, přes svou veškerou moc v oblasti, kterou má díky těsnému sousedství se severem Mali.

Výsledkem jednání OSN nakonec bylo, že je nutné se problémem Mali zabývat. Poté USA změnilo své prohlášení nato, že budou ochotni podpořit zahraniční intervenci⁹⁵, ⁹⁶.

V polovině října OSN oficiálně přijala rezoluci, která umožní vojenskou misi na severu Mali vedenou Francií a ECOWASem s pomocí dalších západních států. V plánu byly tříčtvrtěroční přípravy na výcvik vojáků, sehnání peněz, apd. Bylo také rozhodnuto o prvotní diplomatické cestě a až poté útok⁹⁷.

Prezident Francie François Hollande ale tvrdil, že není s kým vyjednávat. MNLA bylo zcela odsunuto na okraj problému, teroristické skupiny Aqmi a Mujao nebyly ochotny něco řešit. Jediná skupina, která zbývala byla islamistická Ansar Dine, která začala spolupracovat s francouzskými zpravodaji⁹⁸.

⁹³CHÂTELOT, Par Christophe. Tuaregové: Au Mali, chaque jour, les terroristes se renforcent. Le Monde.fr [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: http://www.lemonde.fr/afrique/article/2012/09/29/au-mali-chaque-jour-les-terroristes-se-renforcent_1767692_3212.html

⁹⁴Au Sahel, urgence rime avec prudence pour Paris. Jactiv.ouest-france.fr [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.jactiv.ouest-france.fr/actualites/zoom-sur/lactu-jour/au-sahel-urgence-rime-avec-prudence-pour-paris-10036>

⁹⁵KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Tuaregové. Mali se připravuje na válku [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace/mali-se-pripravuje-na-valku.html>

⁹⁶Début du déploiement d'une mission anti-terrorisme de l'UE au Niger. Maliweb.net [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.maliweb.net/news/international/2012/08/10/article,85347.html>

⁹⁷KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Tuaregové. Mali : Přípravy na intervenci [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace/mali-pripravy-na-intervenci.html>

⁹⁸Mali : la France en pointe contre Aqmi. Le Figaro.net [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.lefigaro.fr/international/2012/09/23/01003-20120923ARTFIG00152-mali-la-france-en-pointe-contre-aqmi.php>

Členové skupiny MNLA změnili pravděpodobně pod nátlakem situace své stanovisko, upustili v cíli ohledně osamostatnění Azawadu a chtěli navázat spolupráci s Mali. Byl zde rovněž pokus o sjednocení názorů s Ansar Dine.

10.2 V Mali propukla válka

Na začátku ledna v roce 2013 zcela neočekávaně propukla válka. Nejdříve se ozbrojené skupiny, které ovládaly doposud sever – Aqmi, Mujao, Ansar Dine začaly pohybovat směrem k jihu na město Mopti, kde měly základny skupiny malijských vojáků. Střetli se u městečka Konna. Vojáci poté začali bombardovat pozice islamistů. Prezident Dioncounda Traoré počádal o rychlou pomoc OSN a Francie a některé evropské země také ji přislíbily.

Když Francouzské jednotky přišly na pomoc obyvatelstvo na jihu to vítalo. Přesto lidé měli obavy z toho, jak se jednotky budou chovat k obyčejným civilistům, kteří jsou ale podobní islamistům (Tuaregové, Arabové). Část zbylých obyvatel ještě uprchlo. Obyvatelstvo severu z toho bylo rozhořčené, protože důvod okupování islamisty celého půl roku nikomu nestačil k nějakému zásahu⁹⁹.

Což je docela s podivem, protože sever ukrývá obrovské bohatství v podobě uranu a ropy. Spekuluje se, že tímto krokem by chtěla Francie převzít nad severem moc¹⁰⁰. Podobně jak tomu bylo v konfliktu USA, kdy napadly její vojáci z dnešního pohledu Irák z velmi podivných důvodů, které měly zakrýt skutečný důvod – ropu¹⁰¹.

Celá situace je velmi nejasná. Přestože francouzští a malijsí vojáci osvobozují postupně sever, tak k reálným bojům nedojde. Lidé z Aqmi a Mujao, vždy utečou do pouště, kam za nimi vojáci Francie nemohou (neznají terén, nejsou zvyklí na pouštní prostředí, apd). Když islamisté opouštěli Timbuktu zapálili zde knihovnu, která uchovávala staré svitky. Její ředitel poté prohlásil že byly s předstihem odvezeny do bezpečí¹⁰².

⁹⁹KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Tuaregové. Azawad/Mali : Gao se bouří [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace/azawad-mali-gao-se-bouri.html>

¹⁰⁰MACEK, Dan. Je příčinou francouzské intervence v Mali neokolonialismus a uran?. Českápozice.cz: Informace pro svobodné lidi [online]. 20. 2. 2013. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.ceskapozice.cz/zahranici/geopolitika/je-pricinou-francouzske-intervence-v-mali-neokolonialismus-uran>

¹⁰¹FALKVINGE, Rick. The US invaded Iraq because it wouldn't have survived otherwise. Falkvinge and co.on Infopolicy [online]. October 6, 2012. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://falkvinge.net/2012/10/06/the-us-invaded-iraq-because-it-wouldnt-have-survived-otherwise/>

¹⁰²ZANGANEH, Lila Azam. Has the Great Library of Timbuktu Been Lost?. The New Yorker [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.newyorker.com/online/blogs/newsdesk/2013/01/>

Na videích, co jsou natočeny po osvobození vojáky, bylo ale vidět, že obyvatelstvo je pouze černošské bez Arabů a Tuaregů, kteří jsou světlejší pleti. Ti buď utekli, nebo se proslýchá, že rozbouřené obyvatelstvo posledními událostmi lynčuje kohokoliv, kdo je jen vzdáleně podoben či propojen s islamisty¹⁰³, ¹⁰⁴.

[the-libraries-of-timbuktu.html#ixzz2MfM49GT3](#)

¹⁰³WALT, Vivienne. Mali: Timbuktu Locals Saved Some of City's Ancient Manuscripts from Islamists. Time World [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://world.time.com/2013/01/28/mali-timbuktu-locals-saved-some-of-their-citys-ancient-manuscripts-from-islamists>

¹⁰⁴KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Tuaregové. Mali : Francouzi vyhánějí teroristy - ale kam? [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace/mali---francouzi-vyhaneji-teroristy---ale-kam-.html>

11 Reakce samotných Tuaregů

11.1 Otázky

Když jsem práci započala jeden z mých cílů co jsem si položila, bylo vytvoření otázek pro samotné Tuaregy a pokus je kontaktovat.

Otázky jsem vypracovala na základě už nabytých znalostí při psaní práce a z mých vlastních přání, co bych ráda věděla. Kontaktovala jsem Romanu Kratochvílovou, která se o Tuaregy dlouhodobě zajímá, nějaký čas mezi nimi byla a má pár kontaktů ne některé z nich.

Odepsalo mi pár z nich. Byli rádi, že někoho zajímá i pohled z druhé strany – jejich. Rádi mi prý odpoví všechny otázky a pošlou mi je, až bude čas.

Otázky co jsem zaslala:

Otázka č. 1 Jaký je váš vztah k státu, kde žijete? Cítíte to jako vaši zemi, nebo to tak Tuaregové nevnímají?

Quelle est votre relation à l'Etat où vous vivez? Vous sentez-vous comme dans votre pays, ou si les Touareg ne le perçoivent pas comme ç?

Otázka č. 2 Jaký je pocit být volný a nezávislý na státu, kde aktuálně pobývám?

Comment est le sentiment d' être libre et indépendant à l'Etat, où vous vivez actuellement?

Otázka č. 3 Přemýšlel jste někdy o usazení? Nebo vám kočovný život vyhovuje?

Avez-vous déjà à réfléchi sur vous'installer? Ou vous êtes content de la vie itinérante?

Otázka č. 4 Co si myslíte o obrazu evropských médií na Tuarégy jako pašeráky drog a pouhopouhé teroristy? (Omlouvám se, ale média v ČR tak vyznívají, přestože to není pravda)

Que pensez-vous de l'image des médias européens qui montrent les Touareg comme des trafiquants de drogue et des certains terroristes? (Désolée, mais les médias en République tchèque les montrent, même si ce n'est pas une vraie)

Otázka č. 5 Co si myslíte o Islamistických organizacích jako Aqmi, Mujato? Souhlasíte s nimi? Jestli ano, proč? Jestli ne, proč?

Que pensez-vous de l'organisation islamique Ansar Dine et les groupes islamistes et Aqmi Mujato? Vous êtes d'accord avec eux? Si oui, pourquoi? Si non, pourquoi pas?

Otázka č. 6 Co si myslíte o útoku na Timbuktu? (Zničení i památky UNESCO)
Que pensez-vous de l'attaque de Tombouctou? (Déchets et de l'UNESCO)

Otázka č. 7 Jaký je váš názor na osamostatnění Azawadu od Mali? Souhlasíte?
Quel est votre opinion sur l'indépendance du Mali Azawad? Vous êtes d'accord?

Otázka č. 8 Jak vidíte letošní boje? (2012/2013) Budou pokračovat i nadále v takové síle?

Comment voyez-vous ce combat(Janvier 2013)? Il continuera à poursuivre d'une telle force?

Otázka č. 9 Co si myslíte o Francii a jejích vojácích?
Que pensez-vous de la France et ses soldats?

Otázka č. 10 Jaký je váš názor na právo Šarí'a?
Quel est votre point de vue de le droit Šari'a?

11.2 Reakce

Prvním, kdo mi odepsal byl **Houssein Faradji**, z Mali z oblasti Gao-Kidal, který je momentálně v exilu v Alžírsku.

Druhým, kdo se mnou aktivně komunikoval byl sedmadvacetiletý **Mohammed Hassani**, který žije v Džanetu v jižním Alžírsku. Pracuje jako průvodce a organizátor výletů do pouště, a tak mluví plyně anglicky, francouzsky, italsky a arabsky. Proto s ním byla komunikace vynikající. Neodpověděl ale na všechny otázky, protože je přesvědčen, že není dostatečně obeznámený s děním ve všech částech Mali a ohledně války.

Dalším byl **Assan Ag Midal**.

S velkou radostí jsem přijala i dopisy od **Abou Deya**, který studuje v Praze.

Otázka č. 1

Jaký je váš vztah k státu, kde žijete? Cítíte to jako vaši zemi, nebo to tak Tuaregové nevnímají?

***HF:** Ma relation avec l'Etat Malien est celle d'un citoyen victime de ses mafieuses gouvernances comme 99/00 des maliens en dehors d'une élite véreuse qui prospèrent des misères de ses propres parents. Suis responsable d'un projet intitulé AAN Association Amour de la Nature qui a pour objectif principal la protection de l'environnement et conservation de la biodiversité. A cet effet, pour rendre le projet juridique et bénéficiaire du statut d'une ONG avais signé un accord cadre avec le gouvernement du Mali en 2003. Mais vu mon refus de rentrer dans ce système, j'ai jamais bénéficiaire de financement. De toutes les façons, si on donne pas les 30/00 des fonds dédiés au projet il ne passera jamais. Si on soustrait cette somme du financement le projet ne sera jamais réalisé. Au nord il y'a une mosaïque d'ethnies ou les Kal-Tamachaght (ceux du parler Tamachaght) et arabo-berberes sont largement minoritaires et sont les seuls qui conservent le système tribal par la faute de la dite élite qui les représentent. A fait en sorte que cela soit institutionnaliser pour rester leaders et en profiter aux détriments de leurs parents. Sont ces personnes la qui se revendiquent représentants Touregs a tous vents sans complexes de leurs cruels méfaits, biensur en parfaite complicité avec ceux des autres communautés avec les bénédictions des gouvernements successifs Maliens.*

HF: Můj vztah ke státu Mali je jako vztah občana, který se stal obětí mafiánských vlád stejně jako 99% obyvatel Mali, kteří stojí mimo podezřelou elitu využívající bídy svých vlastních rodičů. Jsem vedoucím projektu pojmenovaného AAN (Association Amour de la Nature – Sdružení Láska k přírodě), jehož hlavním cílem je ochrana životního prostředí a zachování biodiverzity. Za tímto účelem jsem podepsal v roce 2003 rámcovou smlouvu (dohodu) s vládou Mali, aby se stal projekt právním a sdružení mohlo využívat statusu nevládní organizace. (ONG = Organisation non gouvernementale = nevládní organizace). Ale vzhledem k mému odmítnutí tohoto systému, jsem nikdy nemohl využít financování projektu. V každém případě jestliže projekt nezaplatí dopředu úplatek 30% z fondu, nikdy nebude schválen. V případě, že přijdeme o částku peněz pocházející z těchto fondů, projekt nikdy nebude realizován. Na severu se nachází rozmanitá mozaika různých etnik, z níž jsou právě Tuaregové a Berbeři minoritními skupinami a jako jediní ještě zachovávají starý kmenový způsob života kvůli tzv. již zmiňované elitě, která je reprezentuje. Tento systém zachovávají zejména proto, aby mohli institucionalizovat svou pozici vůdců a využít jí na úkor svých rodičů. Tady tyto osoby, které si nárokují svá práva, jsou Tuaregové. Jednají tak samozřejmě ve spojení s reprezentanty ostatních komunit a v souladu s vládami Mali.

***MH:** My relationship with the state where I live. Everything is fine here in Algeria. We have schools, hospitals, we study and have right in many things. And in my opinion - tuareg country is dream. We sow what happend in some country, like Libya now and Syria*

and Egypt...

MH: Můj vztah se státem, kde žiji. Tady v Alžírsku je všechno v pořádku. Máme školy, nemocnice, máme možnost studovat a práva v mnoho dalších věcech. A můj názor - země Tuaregů je sen. Viděli jsme co se stalo v zemích jako teď Libye, Sýrie a Egypt,...

AM: *La relation entre nous et nos etats elles est en dents de scies, tantôt calme tantôt elle dégénère en conflit.*

AM: Vztahy mezi námi a naším státem jsou jako zuby pily – někdy klidné, někdy skřípou a vyústí v konflikt.

AD: *Repondre a cette question me fais tres mal, car j aimais le Mali, j aime encore le Mali, mais c est plus dangereux que jamais pour tout teint claire surtout Tuareg. J espere une fin aux fait d etre refugies chaque 6 nebo 10ans...*

Otázka č. 2

Jaký je pocit být volný a nezávislý na státu, kde aktuálně pobýváte?

HF: *De façade suite a un système en paradoxe avec l'esprit d'un Etat dit républicain et démocratique qui ne profite qu'à certains. La dite Question Touareg est en réalité un problème dont sont victime tous les Maliens. A mon humble avis Adele(joli prénom)est surtout liée a leur bradage par leurs propres ressortissants depuis qu'ils ont adopté la vie citadine et tous ses dits confort. Sont tous richissimes maintenant et ne tiennent plus a perdre ces viles privilèges même quand il s'agit des cruautés de tous les ordres que vivent leurs parents. Cela est valable pour les araboberberes et tous les Maliens. Comment faire? Bannir a jamais le tribalisme dans sa forme intititutionaliseen comme tout le très large reste des Maliens et s'inscrire par une Education progressive dans la modernité. Mais malheureusement avons aussi comme grands ennemis ceux qui par exotisme nous préfère a l'état archaïque pour prendre des belles photos et les présenter a l'occasion d'une soirée organisée a cet effet.*

HF: Připadám si zdánlivě volný v závislosti na systému, jenž působí paradoxně s duchem státu nazývaným republikánským a demokratickým, protože jeho atributů využívají jen někteří. Zmiňovaná otázka Tuaregů představuje ve skutečnosti problém, kvůli kterému se obětí stávají všichni obyvatelé Mali. Podle mého skromného názoru je tento problém spojen se zradou vlastních potomků obyvatel Mali od doby, kdy si osvojili městský životní styl s veškerým komfortem, který k němu náleží. Stávají se z nich nyní bohatí, kteří se za žádnou cenu nechtějí vzdát privilegovaných vil, přestože se dopouštějí všemožných krutostí ve vztahu k jejich rodičům. To platí jak pro Berbery, tak pro všechny obyvatele Mali. Co s

tím tedy udělat? Zakázat jednou pro vždy kmenové zřízení na Mali ve své institucionalizované podobě jako to bylo zakázáno většině ostatních národů Mali a vytvořit tak moderní a pokrokové vzdělání? Ale naneštěstí tady máme velké nepřátele, kteří kvůli exotičnu preferují archaický stát, aby mohli udělat krásné fotografie a představit je při příležitosti večírku organizovaného za tímto účelem.

AM: Moi personnellement je me sens pas chez moi malgrer que j ai certains libertes par rapport a certains que je connais ou vivent les touaregs, les touaregs sont jamais considerer etaunt des etrangers venu d ailleurs pour beaucoup qu il soient tourage du niger ou du Mali on la meme vision pour a l egard des touareg...

AM: Já se tady osobně necítím jako doma, přestože mám určitou svobodu oproti jiným lidem, kteří žijí v oblasti mezi Tuaregy. Pro hodně lidí nejsou Tuaregové nikdy považováni za cizince, kteří přišli odjinud. Ať už jsou Tuaregy z Nigeru nebo z Mali, nahlížíme na ně stejně.

AD: Czech est un pays favorable pour la reussite et le succes, Oui je me sens bien ici...

Otázka č. 3

Přemýšlel jste někdy o usazení? Nebo vám kočovný život vyhovuje?

HF: Après la réalisation de mon projet d'Ecole d'éducation environnementale en milieu nomade a Tabrichat dans la région de Gao au Mali(mon amie Romana peut en parler) pensait chercher un endroit ou l'accès a l'eau est facile dans la région de Kidal pour commencer a m'occuper un peu de mois après plusieurs décennies de bénévolat dans le cadre des actions humanitaires de développement et continuer ma passion de recherches ethnographiques, sociologiques, astronomie nomades et ...suis autodidacte et passionné par l'instruction générale.

HF: Po realizaci mého projektu „Ecole d'éducation environnementale“ (Škola environmentálního vzdělávání) v prostředí kočovníků v Tabrichatu v malijském regionu Gao (moje kamarádka Romana o tom může povyprávět) jsem uvažoval, že najdu místo, kde je lepší přístup k vodě, a najdu si také čas sám na sebe, který mi v několika desetiletích, kdy jsem se dobrovolně věnoval humanitárním rozvojovým činnostem, chyběl. Rozhodl jsem se rovněž pokračovat ve své velké zálibě – etnografických, sociologických a astronomických výzkumech a také se nadále věnovat výzkumu nomádů. Jsem zapálený samouk a zajímám se o všeobecné vzdělání.

MH: The tuareg they build and lived in towns since long time like in Djanet and Agadez in Niger and Ghat in Libya. And there are tuaregs, who was always traveling because

of there camels, because they have to find green lands and water for there camels but is important live in town to give chance for children, to study and get all there right work and happy life.

MH: Jsou tu tuaregové, jež si postavili domy a žijí v mítech jak Džanet v Alžírsku, Agades v Nigérii, nebo Ghat in Libya. Jsou tady ale také tuaregové, kteří jsou pořád na cestě se svými velbloudy, aby pro ně našli zelené pastviny a vodu. Ale je důležité žít ve městě, protože tím dáváš šanci studovat svým dětem a tím mít dobrou práci v budoucnosti a mít tedy šťastný život.

AM: *Etre libre pour nous ce de circuler librerment faire ses activite sur son territoire sans aucune ingerence des autres qui viennent d'ailleurs... cette liberte manque en ce moment avec l'arriver de multinational, nous avez ete toujours content de notre mode de vie l'itinerance ce notre mode de vis on pourra pas l'abandonne du jour au lendemain, les medias europeens sont impressionner les apprecie parfois par les touareg d'ailleurs tout les europe presque, mis cela veul pas dire les medias europeen donnees fausses news sur les conflits touareg nous accuser des trafique islmismne ce nous meconnaitre et me conaistre notre culture...*

AM: „Být svobodný“ pro nás znamená moci se volně pohybovat a vykonávat naše aktivity na našem území, aniž by nám do našeho života někdo zasahoval. Tato svoboda se však s příchodem multinacionalismu začala omezovat. Vždy jsme si vážili svého životního stylu, který nám vyhovoval. Na náš původní život se nedá zapomenout ze dne na den. Evropská média nejsou nestranná, sami Tuaregové je občas „obdivují“. To ale neznamená, že by evropská média podávala nepravdivé informace ohledně konfliktu Tuaregů. Obviňovat nás ale z překupnictví znamená neuznávat náš národ i naši kulturu.

AD: *Quand je suis arrive, je voulais juste finir mes etudes et repartir, mais aujourd'hui je suis pret a vivre partout sauf au Mali.*

Otázka č. 4

Co si myslíte o obrazu evropských médií na Tuarégy jako pašeráky drog a pouhopouhé teroristy? (Omlouvám se, ale média v ČR tak vyznívají, přestože to není pravda)

HF: *Tous les Touregs sont loin d'être trafiquants de drogues et terroristes. Par contre le Mnla qui prétend les représenter a faux titre, ses responsables le sont et sont la conséquence cruelle de tout ce qui se passe au nord Mali y compris les prises et ventes des otages aux terroristes comme eux, d'où leurs alliances qui existent encore. N'oublier pas que leurs hommes armés sont des mercenaires venus de Libye et qui étaient au service de*

Ghaddafi pour toutes ses sales besognes. La présence des Tchadiens est lié aux années ou Ghaddafi s'en servait pour coloniser la bande Aouzou au Tchad. L'Histoire n'oublie pas et a ses revers...

MH: *The media they show wrong things. Tuareg are peaceful people, they fight when someone want take there freedom or right. Why you never ask ourself there, why the France want war in Mali, or Libya ? Is clear because of petrol, so is normal they tell you, that we are terrorists in other people there accept what there government do and this people, who fight from where they get this drogue and money. I don't think that they get it in Africa !! Some people there push them for there business.*

MH: Média ukazují špatné věci Tuaregové jsou mírumilovní lidé, bojují pouze pokud jim někdo chce vzít jejich svobodu, nebo práva. Proč se média nikdy nezaobírali otázkou, proč Francie chce válku v Mali, nebo v Libyi? Je to jednoduché. Je tady ropa. Takže je normální, že ti řeknou, že jsme teroristi a vláda jen souhlasí mají z toho peníze. Ti kdo bojují tak to je jen pro drogy a peníze. Nemyslím si, že se to dá zobecnit na ceou Afriku. Někteří lidé tlačí na tyto byznysy.

AM: *Oui les médias tcheque ou autres peuvent montrer des images maivaise des touaregs mais cela et du au manque de la connaissance de touareg ils rechercher plus ensuite parler...*

AM: Ano, česká média i ostatní média mohou ukazovat Tuaregy ve špatném světle a očeřňovat je. To vše je ale způsobeno nedostatkem znalostí o tomto národu.

AD: *Il ya pas plus paisible population que celle touareg, car non seulement ils ont ete passivement islamises, mais aussi delocalise des abords du fleuve Niger. DONC terroriste nous ne le sommes pas. TRAFIQUANTS: NON jamais, peut etre un guide touareg, mais autres que ca Non.*

Otázka č. 5

Co si myslíte o Islamistických organizacích jako Aqmi, Mujato? Souhlasíte s nimi? Jestli ano, proč? Jestli ne, proč?

HF: *Sont tous complices et par personnes interposées connectés. Tous les dirigeants sont les mêmes.*

HF: Myslím, že jsou všichni spolupachatelé (spoluviníci) propojení zasahujícími osobami. Všichni vůdci jsou stejní.

MH: *Isslam is religion of peace and love and not kill. Isslam have no realation with that people, because they are not real muslim at all.*

MH: Islám je náboženství míru a lásky. Ne zabíjení. Islám nemá nic společného s těmi lidmi, protože oni nejsou skuteční muslimové. Nejsou.

AM: *Ansardine comme toutes autres groupe qui veu applique rla sharia peut etre la seule difference et qeu le responsable et un touareg cela ne veu pas dire qieue les touareg son a avec lui je suis pas daccord avec eux parce que ils veulent appliquer des choses qui son pas en conformite a vec notre culture, et cela fera en sorte qu elle dis parait. Je pense pas qui ils son le meme ces derigent malgre ils on l mem objectifs ideologique.*

AM: Organizace Ansar Dine a ostatní (islamistické) skupiny, kteří chtějí uplatnit pravidla Šári'a představují jediný rozdíl. Fakt, že vůdcem skupiny je Tuareg, však nutně neznamená, že ostatní Tuaregové ho podporují a souhlasí s jeho jednáním. S těmito skupinami se názorově rozcháším a nesouhlasím s nimi, protože chtějí aplikovat názory, které jsou v rozporu s naší kulturou. A právě to by mohlo způsobit její zánik. Myslím, že názoroví vůdci jsou stejní, přestože se snaží uplatňovat jiné ideologické cíle.

AD: *Aqmi est au nord depuis 2002 installe par le gouvernement Malien lui meme. Ansar dine: est juste Iyad (touareg) qui a toujours transporte le rand somme pour libere les otages Francais ou occidentaux. C est honteux pour un Nomade de faire ca. Je suis contre toutes ces organisations, par ce qu'elles apportent misere, epidemie, analphabetisme, retard de la population a construire son avenir et celui de leurs enfants...*

Otázka č. 6

Co si myslíte o útoku na Timbuktu? (Zničení i památky UNESCO)

HF: *Condamne l'attaque de Tomboctou au même titre que l'Unesco et toutes les actions terroristes dont a été victime le peuple Malien.*

HF: Odsuzuji útok na Timbuktu stejně jako jej odsuzuje Unesco. Odsuzuji všechny teroristické útoky, jejichž obětmi se stal malijský lid.

MH: *What happend in Timboctou, that show you that, that people they are not muslim because they want delate Isslam archiv.*

MH: Co se stalo v Timbuktu, tak ukazuje, jak lidé, kteří nejsou muslimové, chtějí zničit Islámský archiv.

AM: *Tombouctou je connais tres bien je pense on doit pas s en prendre aux patrimoine des des peuples quelques soit son ideologie... je suis contre attque de Tombouctou.*

AM: Timbuktu znám velmi dobře a útok na něj odsuzuji. Myslím, že by se nemělo útočit na majetek lidí, ať už je ideologický cíl jakýkoliv.

AD: *Il nous a fallu beaucoup d annees pour rassembler ces documents, tombeaux de saint qui sont nos grand parents... bref ces gens sont des bandits sans coeurs.*

Otázka č. 7

Jaký je váš názor na osamostatnění Azawadu od Mali? Souhlasíte?

HF: *L'Etat de l'Azawad et son Mnla son un non sens.*

HF: *Stát Azawad a jeho MNLA jsou nesmyslné.*

MH: *My opinion on the independence of Mali Azawad - I think is difficult and it will cost much because its war.*

MH: Můj názor na nezávislost Azawadu na Mali - myslím že je to obtížné a bude to stát mnoho, protože je zde válka.

AM: *A mon avis les touareg doivent se prendre en charge sont deja un peuple comme beaucoup de autres peuples qui inspire a la liberte dans sonterritoir et s'auto gerer.*

AM: Podle mého názoru si musí Tuaregové uvědomit, že jsou národem jako mnoho ostatních národů, kteří podporují svobodu svého území a sami spravují své teritorium.

AD: *Du moment ou on nous tue comme des gaseles, lapins... des listes sont en circulation pour traquer et tuer tout suspects. Je ne suis pas pour la division du Mali, mais si la paix et la tranquilité de mon peuple n est autre que cette independance, Oui. Nous population Touareg sommes fatigues de fuir chaque 6 ou 10ans pour sauver nos vie laissant tout(biens,maisons...)deriere nous.*

Otázka č. 8

Jak vidíte letošní boje? (2012/2013) Budou pokračovat i nadále v takové síle?

MH: How I see this fight in 2013? It will continue because some fight for freedom and some see Azawad as project is like what happening in Libya now and Afghanistan and Iraq. When war start its not easy stop.

MH: Jak vidím boje v roce 2013? Bude pokračovat, protože některé boje jsou o svobodu, a některé vidí Azawad jako projekt, podobný těm v Libyi, Afgánistánu a Iráku.

AM: Les combats vont continuer tant que on traite les touarg du MNLA des terroristes et on reconnais pas leur lutte legitime...

AM: Útoky budou pokračovat tak dlouho, dokud budou Tuaregové z organizace MNLA považováni za teroristy a dokud jejich boj nebude považován za legitimní.

AD: Je souhaite a la France, au Tchad et MNLA bonne chance et de bouter tout ces terroristes hors du nord Mali.

Otázka č. 9

Co si myslíte o Francii a jejích vojácích?

HF: L'intervention Francaise est salutaire.

HF: Francouzskou intervenci podporuji.

MH: My think of France and his soldiers. They are Colonizers. They are not going to Mali because of terrorism. Because they made it and they are not going there with flowers. They are going to burn with fire and protect there business.

MH: Můj názor na Francii a francouzské vojáky. Jsou to kolonisté. Nepřichází do Mali kvůli terorismu. Oni je vytvořili a oni nepřicházejí s květinami. Oni přicházejí ničit ohně a uchránit své zájmy a obchody.

AM: La France a ses objectifs ce tout elle va le atteindre ce e tout et apres elle s enfiche des autres...

AM: Francie má své vlastní zájmy, které určitě realizuje. To je vše... Ostatní jsou jí lhostejní.

AD: La France me decoit un peu car l'armee malienne tue les civiles (dont mon oncle vieux de 60ans...) et qu'elle laisse faire des exactions. Je vous dis une chose ca va continuer encore cette tuerie.

Otázka č. 10

Jaký je váš názor na právo Šarí'a?

***MH:** I belive in Isslam and in god and everything clear in Quran book about isslam. Even in Quran god talked about that, there is no force in Isslam to make people enter Isslam forced. Mohammed the Prophet he never force people to be muslim like what that people do now. Even Mohammed he die long time and we never see him, but we belive in him and we love him that is real Isslam. But that people they are not muslim and they just made cover with Isslam. I hope that people there understand that Isslam never advice people to kill or hate, fight, lie, steal. . . .*

MH: Věřím v Islám, v boha a všechno čisté v Koránu. Dokonce, když v Koránu promlouvá bůh, říká že není žádná moc v Islámu k tomu, nutit lidi násilím konvertovat k Islámu. Prorok Mohammed nikdy nenutil lidi být muslimy, jako ti lidé dnes. Přestože Mohammed umřel před dlouhými věky a my ho nikdy neviděli, věříme v něj, milujeme ho. To je skutečný Islám. Ale ti lidé, kteří nejsou muslimové, jednoduše vykládají zcela jinak Islám. Doufám, že lidé, kteří rozumí Islámu, nebudou nikdy nutit lidi k zabíjení, nenávisti, bojům, lhaní, krádežím,...

***AM:** Sharia nous sommes des muslim moderer comme tout les taoureg cette Sharia ne coupe pas nos mains ne couvre pas nos femmes, nous librer au sens propre du terme et nous somme libre dans tout choses... meme dans la religion...*

AM: My (jeho rodina) jsme umírnění muslimové jako ostatní Tuaregové. Tato pravidla Šarí'a nám nesekejí ruce, nehalí naše ženy do šátků. Dávají nám svobodu v pravém slova smyslu a my jsme ve všem svobodní. . . Dokonce i v náboženství. . .

***AD:** La Sharia c est pour les pays arabes, Nous(Touareg)on ne va jamais accepter cette merde chez nous sauf si on nous tue. Les touaregs on une grande culture, nous jouons au foot ball, Guitare, TENDE(tamboure)... Nous nous habillons comme on veut pas comme des Ninja... Donc Charia Non et non...*

12 Diskuze

Tuto práci jsem začala psát se záměrem sepsat něco o tomto, pro mne neznámém a tajemstvím opředeném etniku. Ze začátku jsem chtěla nastínit jejich kulturu, historii, jejich zvyky. Aby to mělo nějakou hlavu a patu, protože z dnešních médií, hlavně těch českých, si člověk představu neudělá. A pokud ano, tak velice zkreslenou, povrchovou a až na výjimky velmi vzdálenou od skutečnosti. V druhé části práce jsem plánovala shrnout konflikty Tuaregů na územích, které obývají.

Toto se mi ale nepodařilo. Tedy ne v té hrubé podobě, jak to bylo myšleno. S první vypůjčenou knihou v knihovně, s prvními řádky National Geographic jsem začala propadat podmanivému kouzlu Sahary a jejich obyvatel.

Je velmi snadné přirovnat Tuaregy k banditům, drogovým dealerům, teroristům a podobným skupinám. Je to lákavé přirovnat konflikt v Mali k Pákistánu. Problém tkví v podstatě Tuaregů, kteří ve svém přesvědčení a přístupu k životu nejsou islamisté, protože jejich víra je umírněná, rozhodně ne radikální. Ani to nejsou bandité, protože dokud mohou, žijí si v klidu ve své poušti, kterou tak milují. A už vůbec ne dealeri drog, protože, jak říká jeden Tuareg v článku National Geographic, kdyby byli drogovými magnáty, jak je jejich vlády i světová média popisují, nebyli by tam, kde dnes jsou. Chudí, nuceni bojovat o vlastní existenci a hrdost.

Jsou samozřejmě výjimky. Ne všichni Tuaregové jsou hrdí bardi pouště, to by byla velmi naivní myšlenka. Jsou mezi nimi i tací co se obrátili proti vlastní rodině, proti kmeni, ale tací se najdou všude po světě a Tuarežské etnikum není výjimkou.

Když jsem začínala shromažďovat informace o bojích v Mali a Nigeru, myslela jsem, že půjde o nějaký jednosměrný náboženský konflikt, nebo boj o vodu. Více jsem se zmýlit nemohla. Tyto konflikty byly a dodnes jsou velice provázané se všemi lidskými záběry. Jsou to následky zjištění těžby uranu ve 20. století, chamtivosti států o nerostné bohatství Sahelu, dopady Arabského jara, pozůstatky francouzských kolonizátorů, dlouhodobého sucha, desertifikace, korupce, lobbování, podplácení, tunelování, touhy po moci a samozřejmě i náboženský konflikt.

Přestože se země Sahelu v mnoha věcech podobají, konflikty na území rozdílných států jsou odlišné. A liší se i konflikty v jednom státu, které jsou pouze oddělené časem. Pokaždé se jemně změní motiv, cíl povstání. Cíle z minulých let můžou být částečně splněny, ale přibývají nové, vyplývající z těch starých. Tudíž nejde naprázdno říci, že Tuaregové vedou stále ty samé boje a jen obnovují staré křivdy.

Mé předpoklady ohledně zdrojů se potvrdily jen zčásti. Přírodovědných časopisů, které se zajímaly o Sahel bylo mnoho, ale jen část se někdy zaobírala tématem Berberů, a ještě užší skupina se zaměřila na Tuaregy. S knihami to bylo podobné. Sahaře se věnuje mnoho

autorů, někteří z nich Berberům a jen velmi malou skupinu zajímali Tuaregové. A pokud už ano, jednalo se pouze o jejich kulturu, zvyky a prostředí, ve kterém žijí. O jejich konfliktech jsem knižně nic nedohledala.

Proto jsem hledala na internetu a zde jsem objevila tři typy zdrojů. Jedny byly česky. Ty byly v drtivé většině zkreslené názorem médií a špatným kontextem, přesto jsem narazila na nestrannou stránku www.tuaregove.cz, která bere zdroje přímo z francouzských, malijských i mnohých dalších webů. Další typy zdrojů byly ve francouzštině a angličtině. Tyto informace mohou pocházet jen ze dvou typů zdrojů. Buď od povstaleckých hnutí, nebo od vlád států. Jak jsem zjistila, na území Nigeru ani Mali nebyli žádní mezinárodní nezaujatí informátoři. Důvodem toho je s největší pravděpodobností nezajímavost konfliktů Sahelu pro média. V dnešních dnech na jaře roku 2013 začíná být informací z Mali více.

Velkým cílem i bodem práce bylo navázání kontaktu s Tuaregy. Toto se mi k mému velkému překvapení a potěšení podařilo přes paní Romanu Kratochvílovou, která mi poskytla kontakty na své tři známé.

Jedním z hlavních myšlenek práce bylo se něco o tomto etniku dozvědět. A tato myšlenka se přetvořila na práci rozšiřující obecné povědomí o Tuarezích. Dodnes jsem nenašla práci, která by o Tuarezích komplexně shrnovala různé aspekty jejich života, jejich minulé vztahy a konflikty s vládami států jejich území, popřípadě dnešní aktuální problémy v roce 2012/2013.

Na mé práci mne nejvíce zaujala část o kultuře, zvycích a samotných Tuarezích z obyčejného a lidského hlediska a nesmím zapomenout na skvělou komunikaci se samotnými Tuaregy. A část, která pojednává o dnešních problémech byla pro mne také velmi přínosná. Díky této práci jsem objevila Tuarežskou přípravu čaje, skupinu Tinariwen i nádherné Tasilské malby.

Jediným velkým zádrhelem celé práce byla francouzština. Francouzsky se neučím, ale v Mali, jakožto bývalou kolonií Francie, je úředním jazykem francouzština. Tento problém jsem řešila přes google translate, ale hodně mi pomohla má skvělá sestra Verunka. Na druhou stranu je to pro mne i přínosem se něčemu novému přiučit.

13 Slovníček pojmů

- **Alešo** – Tak se nazývá každý kus oděvu barvy indigo, tedy i Tagelmust indigové barvy.
- **Al-Káida** – Militantní islámská teroristická organizace, stojící za řadou velkých atentátů a únosů v celém světě. Bývalý vůdce a sponzor byl saudskoarabský multimilionář Usáma bin Ládín. Díky němu proběhl útok na WTC v USA 11. 9. 2001.
- **Aqmi** – Maghrebská větev Al-Kájdy.
- **Azawad** – Nejdříve obecně používané označení pro sever Mali, dnes Tuarežský stát Azawad, neuznaný. Zahrnuje 3 oblasti Mali- Timbuktu, Gao a Kidal, které obývají etnické skupiny Tuaregů, Maurů, Songhajů a Fulbů.
- **Bubu** – Dlouhá široká tunika s výstřihem ve tvaru písmene V a s dlouhými rukávy. Bubu je rozšířené v celé západní Africe, hlavně ve městech.
- **ECOWAS** – Hospodářské společenství západoafrických států.
- **Erg** – Písečná poušť na Sahaře s táhlými dunami (přesypy).
- **Gelty** – Přírodní vodní nádrže ve skalách - louže, tůně. Často s ledovou vodou.
- **Guirellová taktika, záškodnická, partyzánská** – Forma vedení ozbrojeného konfliktu, která se vyhýbá velkým a rozhodujícím bitvám a soustředí se na drobné přepadové akce. Myšlenkou je, že i menší vojenské útvary mohou působit značné potíže lépe vyzbrojenému a organizovanému nepříteli, když bude vhodně napadán na slabých místech ze zálohy.
- **Hammáda** – Nesmírná pouštní kamenitá rovina.
- **Ibrahim Ag Bahanga** – Tuarežský povstalec, který vedl povstání. Později, když byl obviněn z vlastní touhy po moci, kdy tedy nebojuje za Tuaregy, uprchl do Libye za Kaddáfím. Poté, kdy vyvolal další útok, stala se automobilová nehoda a Bahanga zemřel.
- **Ifoghasové** – Tradičně vládnoucí skupina Tuaregů. Postavili se do čela bojů, aby opět nabrali své vládnoucí postavení, které upadá. Ibrahim Ag Bahanga je Ifoghas.
- **Imghad** – Tradičně podřízené skupiny, které nechtěli povstání z obav, že se Ifoghasové opět dostanou k moci a posílí své postavení.
- **Imuhar, Imušar, Imužaren** – Vlastní lokální tuarežské pojmenování svého národa, které znamená svobodný.
- **Intervence** – Násilný zásah, vměšování státu do vnitřních záležitostí jiného státu nebo do jeho vztahů se státem třetím.

- **Junta** – Forma vlády pod vedením skupiny vojenských představitelů.
- **Maghreb** – Africký region na severu Sahary- Maroko, Západní Sahara, Alžírsko, Tunisko, Libye a více či méně Mauritánie.
- **Marginalizace** – Postupné odsouvání jednotlivců nebo skupin na okraj společnosti.
- **Muammar Kaddáfí** – Libyjský diktátor, jeden z nejdéle vládnoucích vůdců na světě, zabit na podzim roku 2011 povstalci.
- **Reg** – Pojmenování kamenité poušti v sev. Africe.
- **Songhajové** – Civilní černošské obyvatelstvo Mali, Azawadu.
- **Šarí'a** – Je islámským souborem Bohem zjevených pravidel, které musí zbožný muslim dodržovat, má-li náležitě plnit všechny své povinnosti. Islámské právo je stejně jako Korán chápáno jako věčné a nestvořené.
- **Šeš** – Turbanovitá pokrývka hlavy Tuaregů.
- **Tagelmust, erewud, šeš nebo litham** – Pojmenování tuarežského šátku, kteří nosí uvázaný na hlavě, který je chrání před žářem, ostrým světlem a pískem.
- **Tamahák** – původní název pro tamašek, berberský jazyk Tuaregů.
- **Targa, oblast** – Tuarežský název pro kraj Fezzán v Libyi, odkud údajně Tuaregové přišli.
- **Tinariwen** – Tuaréžské slovo pro Saharu, poušť; oblíbená hudební skupina.

Použitá literatura a internetové zdroje

- [1] ADAMS, David. Niger – The Land of Fear. David Adams Films [online]. 2012 [cit. 2012-10-01]. Dostupné z:
<http://www.davidadamsfilms.com.au/projects/journeys/niger>
- [2] Africa Adventure 9: May 25th Tudent, sunny. In: Jin Fei Bao [online]. [cit. 2012-09-24]. Dostupné z:http://jinfeibao8844.com/Africa_Adventure_9.htm
- [3] Arabian spring. In: UCDP: Encyclopedia [online]. Uppsala Universitet, 2011 [cit. 2012-10-11]. Dostupné z: <http://www.ucdp.uu.se/gpdatabase/info/Background\%20narrative\%20arabian\%20spring.pdf>
- [4] Au Sahel, urgence rime avec prudence pour Paris. Jactiv.ouest-france.fr [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z:
<http://www.jactiv.ouest-france.fr/actualites/zoom-sur/lactu-jour/au-sahel-urgence-rime-avec-prudence-pour-paris-10036>
- [5] Azawad, empire Songhai et territoire Touareg : carte. Paesaggio [online]. 6.4.2012 [cit. 2012-10-09]. Dostupné z: <http://paesaggio.over-blog.com/article-azawad-empire-songhai-et-territoire-touareg-carte-102916376.html>
- [6] BARTOŠKA, Jiří a Miroslav DONUTIL. Na cestě po malijském Sahelu. Česká televize [online]. 2007 [cit. 2012-10-01]. Dostupné z:
<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1185966822-na-cestech/207562260120031-na-cestech-po-malijskem-sahelu>
- [7] CIA Factbook. 2011. Mali. Dostupné z<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ml.html>
- [8] DADRIAN, Eva. Saharans on the warpath. Al-Ahram:weekly on-line [online]. Cairo [cit. 2012-10-01]. Dostupné z: <http://weekly.ahram.org.eg/2008/900/in6.htm>
- [9] Dans le nord-est du Mali, des militaires continuent de fuir les affrontements avec les rebelles touaregs. Rfi.fr [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.rfi.fr/afrique/20120202-militaires-continuent-fuir-affrontements-rebelles-touaregs-nord-mali>
- [10] Début du déploiement d'une mission anti-terrorisme de l'UE au Niger. Maliweb.net [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.maliweb.net/news/international/2012/08/10/article,85347.html>
- [11] ESRI. ArcGIS Explorer Online. Dostupné z:<http://explorer.arcgis.com/> [cit. 2013-03-05]

- [12] Euronews. Mutiny in Mali over Tuareg rebellion [video]. Youtube.com [online]. 2012 [1.2.2013] Dostupné z: http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=MhUKTA_rxEc
- [13] FALKVINGE, Rick. The US invaded Iraq because it wouldn't have survived otherwise. Falkvinge and co.on Infopolicy [online]. October 6, 2012. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://falkvinge.net/2012/10/06/the-us-invaded-iraq-because-it-wouldnt-have-survived-otherwise/>
- [14] Filmlyonder: Timbuctou and the Tuareg [online]. 2009 [cit. 2012-09-24]. Dostupné z: <http://filmlyonder.blogspot.cz/2009/02/timbuctou-and-tuarege.html>
- [15] Flame of Peace, Timbuktu. In: Mali Travel Diaries: Chronicles and practical information to travel in Mali [online]. [cit. 2012-09-28]. Dostupné z: <http://malitraveldiaries.wordpress.com/2009/01/04/flame-of-peace-timbuktu>
- [16] Fotocommunity [online]. [cit. 2012-09-24]. Dostupné z: <http://www.fotocommunity.com/pc/pc/display/20829314>
- [17] GWIN, Peter. Ztracení vládcí Sahary. National Geographic: Česko. 2011, č. 9, s. 36-53.
- [18] HAGLUND, Johny. Tuareg Nomads with Camels in Sand Dunes of Sahara Desert, Arakou. [online]. [cit. 2012-09-25]. Dostupné z: http://www.allposters.com.au/-sp/Tuareg-Nomads-with-Camels-in-Sand-Dunes-of-Sahara-Desert-Arakou-posters_i4228342_.htm
- [19] Hamani Diori. (2013, February 22). In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Retrieved 18:59, March 3, 2013, from http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Hamani_Diori&oldid=539703043
- [20] HASNI, Areeb. Mali: Ansar Dine seize Gao from Tuareg rebels. The news tribe [online]. 28.6.2012 [cit. 2012-10-09]. Dostupné z: <http://www.thenewstribes.com/2012/06/28/mali-ansar-dine-seize-gao-from-tuareg-rebels/#.UHQwNGKGdqE>
- [21] History of Mali. (2013, March 1). In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Retrieved 17:35, March 3, 2013, from: http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=History_of_Mali&oldid=541607884
- [22] HUMPHREYS, Macartan a Habaye ag MOHAMED. SENEGAL AND MALI [online]. Columbia University in the city of New York, 2003 [cit. 2012-10-11]. Dostupné z: http://www.columbia.edu/~mh2245/papers1/sen_mali.pdf
- [23] CHÂTELOT, Par Christophe. Tuaregové: Au Mali, chaque jour, les terroristes se renforcent. Le Monde.fr [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z:

- http://www.lemonde.fr/afrique/article/2012/09/29/au-mali-chaque-jour-les-terroristes-se-renforcent_1767692_3212.html
- [24] Islamisté na severu Mali ničí památky Timbaktu zapsané na seznamu UNESCO. Zprávy rozhlas [online]. 2.7.2012 [cit. 2012-10-09]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/afrika/_zprava/islamiste-na-severu-mali-nici-pamatky-timbaktu-zapsane-na-seznamu/unesco--1081430
- [25] KAMAN, Juraj. Lidé a Země: Amazigh. Mladá Fronta, 2008, roč. 56, č. 9.
- [26] KIVIMÄKI, Timo. Integrated approach to security in Northern Mali. Helsinki: CTS-Conflict Transformation Service, 2001. ISBN 95-253-9700-9. Dostupné z: <http://www.conflicttransform.net/Netframe.htm>
- [27] KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Azawad má svou vládu. Tuaregové [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace/azawad-ma-svou-vladu.html>
- [28] KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Lidé a Země. Mladá Fronta, 2010, roč. 12, č. 10.
- [29] KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Mali : Armáda opouští města, strach a panika. Tuaregové [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace/mali---armada-opousti-mesta--strach-a-panika.html>
- [30] KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Mali : Spolupracuje MNLA s islamisty?. Tuaregové [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace/mali---spolupracuje-mnla-s-islamisty-.html>
- [31] KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Mali : Státní převrat. Tuaregové [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace/mali---statni-prevrat.html>
- [32] KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Mali : Tuaregové bojují za nezávislost. Tuaregové [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace/mali---tuaregove-bojuji-za-nezavislost.html>
- [33] KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Mali : Úspěšné povstání za nezávislost Azawadu. Tuaregové [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace/mali---uspesne-povstani-za-nezavislost-azawadu.html>
- [34] KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Mali : Útok Tuaregů na město Menaka. Tuaregové [online]. [cit. 2013-02-06]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace/mali---utok-tuaregu-na-mesto-menaka.html>

- [35] KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Mali : Vítězný postup Azawadu. Tuaregové [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace/mali---vitezny-postup-azawadu.html>
- [36] KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Mali/Azawad : Kdo rozmotá zašmodrchané klubko?. Tuaregové [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace/mali-azawad---kdo-rozmota-zasmodrchane-klubko-.html>
- [37] KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Tuaregové. Azawad/Mali : Gao se bouří [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace/azawad-mali-gao-se-bouri.html>
- [38] KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Tuaregové. Mali : Francouzi vyhánějí teroristy - ale kam? [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace-mali---francouzi-vyhaneji-teroristy---ale-kam-.html>
- [39] KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Tuaregové. Mali : Přípravy na intervenci [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace/mali-pripravy-na-intervenci.html>
- [40] KRATOCHVÍLOVÁ, Romana. Tuaregové. Mali se připravuje na válku [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/aktualni-informace/mali-se-pripravuje-na-valku.html>
- [41] LHOTE, Henri. Objevy v Tasli. 1. vyd. Praha: Mladá Fronta, 1962, 208 s. ISBN 270030697X
- [42] List of heads of government of Mali. (2013, February 26). In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Retrieved 17:38, March 3, 2013, from http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=List_of_heads_of_government_of_Mali&oldid=540547048
- [43] List of heads of state of Niger. (2013, February 25). In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Retrieved 19:02, March 3, 2013, from http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=List_of_heads_of_state_of_Niger&oldid=540247567
- [44] MACEK, Dan. Je příčinou francouzské intervence v Mali neokolonialismus a uran?. Českápozice.cz: Informace pro svobodné lidi [online]. 20. 2. 2013. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.ceskapozice.cz/zahranici/geopolitika/je-pricinou-francouzske-intervence-v-mali-neokolonialismus-uran>
- [45] Mali - Le Qatar accusé de soutenir financièrement les rebelles du nord. SlateAfrique [online]. 07/06/2012. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.slateafrique.com/88719/mali-qatar-accuse-soutenir-financierement-rebelles-nord>

- [46] Mali - Un mouvement islamiste appelle à appliquer la charia par les armes. Afreeknews [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: http://www.afreeknews.com/journal.php?flash_id=2700
- [47] Mali : la France en pointe contre Aqmi. Le Figaro.net [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.lefigaro.fr/international/2012/09/23/01003-20120923ARTFIG00152-mali-la-france-en-pointe-contre-aqmi.php>
- [48] MALI : Les islamistes du Mujao amputent la main d'un voleur. Koaci [online]. © 2012 [cit. 2012-10-09]. Dostupné z: <http://koaci.com/articles-76762>
- [49] Mali. UCDP: Conflict Encyclopedia [online]. Uppsala Universitet [cit. 2013-02-12]. Dostupné z: http://www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=103®ionSelect=1-Northern_Africa
- [50] Ministry of Foreign Affairs of japan [online]. [cit. 2012-09-28]. Dostupné z: <http://www.mofa.go.jp/policy/un/disarmament/weapon/effort.html>
- [51] National Movement for the Liberation of Azawad. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-02-09]. Dostupné z: <http://en.wikipedia.org/wiki/MNLA?oldid=485893538>
- [52] Niger. (2013, March 1). In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Retrieved 18:59, March 3, 2013, from <http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Niger&oldid=541543301>
- [53] Niger. UCDP: Conflict encyclopedia [online]. Uppsala Universitet [cit. 2012-10-11]. Dostupné z: http://www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=118®ionSelect=1-Northern_Africa
- [54] NomadVibe. Twitpic [online]. 2012 [cit. 2012-10-09]. Dostupné z: <http://twitpic.com/945nux>
- [55] Politics of Mali. (2013, February 25). In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Retrieved 17:39, March 3, 2013, from http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Politics_of_Mali&oldid=540185968
- [56] POSTHUMUS. Searching for Peace in Africa: Niger: A Long History, a Brief Conflict, an Open Future. 2000. Dostupné z: <http://www.conflict-prevention.net/page.php?id=40&formid=73&action=show&surveyid=37>
- [57] POULTON, Robin a Ibrahim ag YOUSSEUF. A peace of Timbuktu: democratic governance, development and African peacemaking. New York: United Nations, 1998. xxi, 366 p. ISBN 92-904-5125-4. Dostupné z: http://www.unidir.org/bdd/fiche-ouvrage.php?ref_ouvrage=92-9045-125-4-en

- [58] Q&A: Tuareg unrest [online]. United Kingdom, 2007 [cit. 2012-09-19]. Dostupné z: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/6982266.stm>
- [59] Starobylé Timbuktu a brána do Sahary. In: Asmat: cestování [online]. [cit. 2012-09-28]. Dostupné z: <http://www.asmat.cz/scripts/clanek.php?Clanek=179-starobyle-timbuktu-a-brana-do-sahary>
- [60] Starobylé Timbuktu a brána do Sahary. In: Asmat: cestování [online]. [cit. 2012-09-28]. Dostupné z: <http://www.asmat.cz/scripts/clanek.php?Clanek=179-starobyle-timbuktu-a-brana-do-sahary>
- [61] STIXOVÁ, Markéta. Ozbrojené konflikty po skončení studené války v severní a subsaharské Africe. Moravský Krumlov, 2011. Diplomová práce. Masarykova univerzita, fakulta sociálních studií. Vedoucí práce doc. PhDr. Zdeněk Kříž, Ph.D.
- [62] Tamasheq and Tifinagh. Virtual Tourist [online]. [cit. 2012-10-10]. Dostupné z: <http://members.virtualltourist.com/m/tt/402df>
- [63] The world factbook: Mali [online]. [cit. 2012-10-05]. ISBN 1553-8133. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ml.html>
- [64] The world factbook: Niger [online]. [cit. 2012-10-11]. ISBN 1553-8133. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ng.html>
- [65] Timbuktu?. Live from tomorrow [online]. 16.2.2012 [cit. 2012-10-09]. Dostupné z: <http://livefromtomorrow.blogspot.cz/2012/02/timbuktu.html>
- [66] TOMKOVÁ, Šárka. Dopady těžby uranu na životní prostředí v Nigeru a její role v konfliktu mezi vládou a etnikem Tuaregů. In: Rozvojovka.cz [online]. [cit. 2012-09-28]. Dostupné z: http://www.rozvojovka.cz/download/docs/20_dopady-tezby-uranu-na-zivotni-prostredi-v-nigeru.pdf
- [67] Tuareg. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. [cit. 2012-09-24]. Dostupné z: http://en.wikibooks.org/wiki/Adventist_Youth_Honors_Answer_Book/Arts_and_Crafts/Africa_Lore
- [68] Tuareg: čajová delikatesa drsných kočovníků. The Epoch Times [online]. 15.1.2011 [cit. 2012-10-10]. Dostupné z: <http://www.velkaepocha.sk/2011011515986/Tuareg-cajova-delikatesa-drsnych-kocovniku.html>
- [69] Tuaregové: Oblékání a móda. In: [online]. [cit. 2012-09-24]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/spolecnost/oblekani-a-moda.html>

- [70] Tuarežský čaj. [Http://www.tuaregove.cz](http://www.tuaregove.cz) [online]. 22.8.2009 [cit. 2012-10-10]. Dostupné z: <http://www.tuaregove.cz/clanky/gastronomie/tuarezsky-caj.html>
- [71] V Mali státní převrat, kontrolu převzali vojáci. České noviny.cz [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/vzboureni-vojaci-v-mali-zautocili-na-prezidentsky-palac/771986>
- [72] VÁVRA, Jaroslav R. Africké cesty. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1955
- [73] WALT, Vivienne. Mali: Timbuktu Locals Saved Some of City's Ancient Manuscripts from Islamists. Time World [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://world.time.com/2013/01/28/mali-timbuktu-locals-saved-some-of-their-citys-ancient-manuscripts-from-islamists-ixzz2JMrouhoL>
- [74] ZANGANEH, Lila Azam. Has the Great Library of Timbuktu Been Lost?. The New Yorker [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.newyorker.com/online/blogs/newsdesk/2013/01/the-libraries-of-timbuktu.html#ixzz2MfM49GT3>